

فصلنامه علمی پژوهشی
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت
دوره ۱۱/ شماره ۳ (پیاپی ۴۳) / پاییز ۱۴۰۱
صفحه ۲۲۵ تا ۲۵۱

شناسایی شاخص ها و مؤلفه های تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی در موسسات حسابرسی با استفاده از رویکرد گرنده تئوری

علی اکبر محسن زاده گنجی

دانشجوی دکتری گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
Ganji_acc@yahoo.com

فاطمه صراف

استادیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
aznyobe@yahoo.com

رویا دارابی

دانشیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
Royadarabi110@yhoo.com

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۶/۰۵ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۲۳

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی شاخص ها و مؤلفه های تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی در موسسات حسابرسی با استفاده از رویکرد گرنده تئوری بود. در این راستا به شناسایی و تبیین ابعاد، مؤلفه ها و شاخص های مدل سنجش مسئولیت اجتماعی در موسسات حسابرسی پرداخته شد. روش پژوهش برحسب هدف، کاربردی؛ برحسب نوع داده، کیفی از نوع اکتشافی و برحسب زمان گردآوری داده، توصیفی بود. جامعه آماری پژوهش شامل خبرگان و کارشناسان ارشد موسسات حسابرسی و اساتید برتر رشته حسابرسی در کشور بود که با روش نمونه گیری هدفمند و اصل اشباع ۳۰ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. در این پژوهش گردآوری داده ها با روش کتابخانه ای و مصاحبه نیمه ساختار یافته انجام شد که خبرگان روا بودن مصاحبه را تایید کردند، محاسبه پایایی آن با روش پایایی بین دو کدگذار که پایا و روا بودن مصاحبه را نشان می داد، مشخص شد. در این پژوهش نتایج مصاحبه با استفاده از نرم افزار MAXQDA انجام شد. نتایج نشان داد که مدل سنجش مسئولیت اجتماعی در موسسات حسابرسی دارای پنج بعد؛ شرایط علی (اندازه موسسه حسابرسی، کیفیت حسابرسی، تخصص حسابرسی، اندازه شرکت، حق الزحمه حسابرسی و بودجه زمانی)، پدیده های محوری (اعتماد، فنی و مقایسه پذیری، میل به سرمایه گذاری، قانون مداری و اخلاق کسب و کار)، شرایط زمینه ای (کنترل های داخلی، افشاء داوطلبانه صورت های مالی، شفافیت صورت های مالی)، شرایط مداخله گر (ویژگی های شخصیتی مدیر عامل، محافظه کاری حسابداری و ملاحظات سیاسی) و پیامدها (توسعه مالی، اعتبار اطلاعات، کیفیت اطلاعات، اعتماد و مشارکت اجتماعی و فسادستیزی) می باشد.

واژه های کلیدی: مسئولیت اجتماعی، موسسات حسابرسی، توسعه مالی، اعتباربخشی به اطلاعات مالی، فسادستیزی.

می تواند شرکت ها را به رعایت این حداقل ها به عنوان یکی از مسئولیت های اجتماعی خود در کنار سایر مسئولیت های اجتماعی مشترک آن با سایر شرکت های تجاری ترغیب کند (ذبیح منش، ۱۳۹۵).

امروزه نقش شرکت ها و سازمان ها در اجتماع دست خوش تغییرات بسیار زیادی شده است. به گونه ای که انتظار می رود نه تنها به فکر افزایش سود خود بوده بلکه نسبت به اجتماع نیز پاسخ گو، و برای جامعه ای که در تعامل با آن هستند مفید باشند. در سال های اخیر نظریه ای بیان شده مبنی بر اینکه، سازمان ها می توانند ایجاد ثروت، اشتغال و نوآوری کنند، بازار را تأمین نمایند، و فعالیت هایشان را تقویت کرده و رقابتشان را بهبود بخشند، در صورتی که برای حفظ اجتماعی که خود در راه اندازی آن نقش اساسی داشته اند، همکاری کنند و در مقابل جامعه نیز با فراهم کردن شرایط لازم به منظور کسب بازده توسط سرمایه گذاران و ایجاد اطمینان برای ذینفعان از نبود فعالیت های آربیتراژ و غیر عادلانه، بسترهای مناسب جهت توسعه و پیشرفت سازمان ها را فراهم کند. به این دلایل مسئولیت سازمان نسبت به اجتماع هم برای خود واحد تجاری و هم برای اجتماع سودمند می باشد و در بهتر منافع بالقوه آن می تواند منجر به بازده های زیاد سرمایه گذاری برای آن ها شود.

مطالعات زیادی از جمله مطالعه دایک و همکاران^۱ (۲۰۱۹) نشان می دهد که مشتریان ترجیح می دهند تا با سازمان هایی همکاری نمایند و از خدمات آن ها استفاده کنند که نسبت به مسئولیت اجتماعی خود آگاهی دارند. از جمله منافع دیگر مسئولیت اجتماعی سازمان ها می توان به افزایش توانایی در استخدام کارکنان تازه وارد و نگه داشتن کارکنان باتجربه اشاره نمود، شرکت ها با پیشرفت در جهت مسئولیت اجتماعی این مسئله را در می یابند که راحت تر می توانند نیروی تازه به کار بگیرند و کارکنان باتجربه را برای یک دوره زمانی کافی که برای موفقیت سازمان واجب هستند حفظ کنند (تنگ و تنگ^۲، ۲۰۱۷).

در سال های پایانی قرن بیستم میلادی و در آستانه ورود به قرن بیست و یکم، ورشکستگی شرکت های عظیم نظیر انرون، وردکام، آدلفی، سیسکو، لیوسنت و زیراکس، سیستم گزارشگری مالی را با بحران مواجه کرد. ورشکستگی چنین شرکت هایی باعث نشانه رفتن انگشت اتهام به سوی حسابداری و گزارشگری مالی شد، به طوری که در موارد متعدد از این وقایع به عنوان رسوایی حسابرسی یاد شد. اما این خاتمه کار نبود، بلکه سیستم

گزارشگری مالی به دلیل خدشه دار شدن اعتبار آن، همواره در جلب اعتماد عمومی با بحران هایی مواجه شد (بزرگی، ۱۳۹۶). افزایش شمار تقلب ها که با ورشکستگی شرکت های بزرگ درهم آمیخته بود، نگرانی هایی را درباره کیفیت گزارش های مالی به همراه داشت. حرفه حسابداری و حسابرسی در راستای چاره جویی در این خصوص به تدبیر راهکارهای همت گمارد. تغییر رویکرد تدوین استانداردهای حسابداری از استانداردهای مبتنی بر قواعد به استانداردهای مبتنی بر اصول، تأکید بر استقلال حسابرسان و حاکمیت شرکتی برای حمایت از منافع سهامداران جزء و تنظیم مقررات انتظامی حرفه حسابداری و حسابرسی از جمله تدابیر اتخاذ شده برای جلب اعتماد عمومی بود. از سوی دیگر، صاحب نظران و اندیشمندان دانشگاهی نیز به سهم خود، سمت و سوی تحقیقات تجربی را به کیفیت گزارشگری مالی و اثرات آن بر بازار سرمایه سوق دادند تا بلکه بتوانند در این خصوص نقش مفیدی را ایفا نمایند (هولم و واتس^۳، ۲۰۱۸).

لذا با جمع بندی مطالب فوق اهمیت بررسی عوامل تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی مشخص می گردد، لذا پژوهش حاضر در این راستا انجام شد و به این سوال پاسخ خواهد داد که مولفه ها و شاخص های تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی کدامند؟

۳- مبانی نظری

تعریف مسئولیت اجتماعی شرکت ها^۴

مسئولیت اجتماعی شرکت ها به تعریف روش هایی می پردازد که سازمان ها و کسب و کار باید بدان عمل کرده تا پاسخگوی توقعات مردم و انتظارات تجاری، قانونی و اخلاقی اجتماعی آنان باشند. به عبارت دیگر، سازمان های کسب و کار باید متحمل تغییرات فرهنگی و تبدیل ذهنیت مؤثر شوند تا بتوانند مسئولیت اجتماعی، اقتصادی و محیطی را در قبال کارکنان، سهامداران و ذی نفعانشان به عهده گیرند (نورسته، ۱۳۹۰).

مسئولیت اجتماعی شرکت ها، رویکردی متعالی به کسب و کار است که تأثیر اجتماعی یک سازمان بر جامعه - چه داخلی و چه خارجی - را، مد نظر قرار می دهد. هدف اصلی CSR گرد هم آوردن تمامی بخش ها (اعم از دولتی، خصوصی و داوطلبان) جهت همکاری با یکدیگر است، تا موجب هم سو کردن مصلحت های اقتصادی با محیط زیست شوند و به توفیق، رشد و پایداری کسب و کار منتهی شوند (نورسته، ۱۳۹۰).

³ Holme & Watts

⁴ Corporate social responsibility (CSR)

¹ Dyck

² Tang

توسعه‌ی نظریه‌ی حسابداری کمک می‌کند و خط فکری دوم، با چشم انداز اطلاعاتی حسابداری در تحولات تجربی تحت عنوان تحقیقات اثباتی شکل گرفته است. در این مقاله، شناسایی نظریه‌ی حسابداری مالی در مطالعات گزارشگری و افشای مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها با رویکرد نظریه‌ی اقتصاد سیاسی و نگرش اثباتی مورد توجه است تا بتوان مفید بودن این نظریه‌ها را در این مقوله تحلیل کرد. چندین تحقیق، طبقه‌بندی پارادایم‌ها را مورد بررسی قرار داده‌اند. از جمله، بلکوئی^۱ (۲۰۰۰)، شش طبقه از پارادایم تحقیقاتی را شناسایی کرد و حسابداری را به عنوان یک علم با پارادایم چندگانه در نظر گرفته است.

اسکات^۲ (۲۰۱۶) نیز یک طبقه بندی از نظریه‌های حسابداری مالی انجام داد و در دیدگاه وی نیز حسابداری دارای یک پارادایم چندگانه در تحقیقات حسابداری است. مطالعات واتز و زیمرن^۳ و به طور خاص نظریه‌ی حسابداری اثباتی، نمونه‌ای از پارادایم نظریه‌های استقرایی است. از نیمه‌ی دوم قرن ۲۰، بحث‌های طولانی در زمینه‌ی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها مطرح شده است. در سال ۱۹۵۳، بوئن کتاب "مسئولیت پذیری اجتماعی تجار" را نوشت و سپس این مفهوم از مسئولیت اجتماعی کسب و کار به مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها تغییر یافت. این موضوع به گونه‌ای مورد توجه قرار گرفت که امروزه نگرش‌ها، نظریه‌ها و مفاهیم زیادی برای آن شکل گرفته است.

نظریه‌ی اثباتی حسابداری و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها

به‌طور کلی، هدف از نظریه پردازی بررسی، توصیف، تشریح و پیش بینی است و موضوعات پژوهش حسابداری می‌تواند به صورت رابطه بین فعالیت‌های اقتصادی یک مؤسسه و اطلاعات ثبت و گزارش شده درباره‌ی آن فعالیت‌ها باشد. این تحقیقات، شالوده و اساس نظریه‌ی حسابداری اثباتی^۴ را تشکیل می‌دهد که اساس آن بر مبنای نظریه‌ی انتخاب منطقی است. به عبارت دیگر، نفع شخصی که به آن رفتار فرصت طلبانه گفته می‌شود، مبنای تمام فعالیت‌های اقتصادی و دلیلی برای انتخاب روش‌های حسابداری است (حساس یگانه و برزگر، ۱۳۹۷).

مهم‌ترین مزیت نظریه‌ی اثباتی، کشف الگوهای منظم در زمینه‌ی انتخاب روش حسابداری و ارائه‌ی تفاسیر مشخص برای چنین الگوهایی است. از سوی دیگر، نظریه را می‌توان در دو بُعد هنجاری و اثباتی بررسی کرد. نظریه‌ی هنجاری آن چه را که باید باشد بیان می‌کند، در حالی که نظریه‌ی اثباتی آنچه را هست بیان می‌کند. در تدوین نظریه‌ی هنجاری، از استدلال قیاسی

وابستگی کسب و کار به مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها متناسب با نوع کار و اندازه واحد، اقتصادی است، ولی به لحاظ منافع و ارزشی که مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها برای کسب و کار و سازمان ایجاد می‌کند، بهره‌گیری از آن را در اندازه‌های مختلف واحد اقتصادی ضروری می‌سازد (قلی پور، ۱۳۹۲).

شرکت‌ها و سازمان‌هایی که با جدیت حاکمیت و استانداردهای مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها را بپذیرند و بدان عمل کنند، شاهد توفیق و ارتقاء عملکرد مالی خود خواهند بود، همچنین خواهند توانست اعتماد مردم و بازار را نسبت به محصولاتشان، بیش از پیش جلب کرده و تصمیم‌گیری‌های خودسرانه و نامطلوب، و گریز از مسئولیت فردی را کاهش دهند (قلی پور، ۱۳۹۲).

مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها، تنها مختص به کسب و کارهای بزرگ و سودآورتر شدن آن‌ها نیست، بلکه از مسائل و چالش‌های شرکت‌های کوچک و متوسط نیز غافل نمی‌ماند و رفتار سازمانی تمامی شرکت‌ها و سازمان‌ها را دربرمی‌گیرد. مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در تلاش است تا پویاترین اقتصاد مبتنی بر دانش را تا چند سال آینده در جهان برقرار سازد. به طور کلی، هر چه شرکت‌های بزرگ نسبت به اصول اخلاقی و زیست محیطی خود حساس تر و آگاه تر شوند، شرکت‌های کوچک نیز در مراد و تبعیت از آن‌ها، مصرتر خواهند شد و بدین طریق موجبات جلب اعتماد مشتریان و جامعه را فراهم می‌سازند (نورسته، ۱۳۹۰).

نظریه‌های حسابداری مالی و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها

بحران مالی جهانی اخیر، زنگ بیدار باش برای بازبینی اساسی تحقیقات در کلیه‌ی حوزه‌های تجاری و اقتصادی از جمله تحقیقات حسابداری است. شکاف بین روش شناسی پژوهش‌های دانشگاهی حسابداری و ضعف نظری برای درک ارتباط بین حسابداری و محیط اقتصاد سیاسی، سبب شد پیشنهادهایی در زمینه‌ی تغییر الگوها و مسیر تحقیقات برای کمک به درک و شناخت حسابداری در پاسخ به بحران‌ها و مشکلات محیط اقتصادی و سیاسی ارائه شود. بررسی روند نظریه‌ی حسابداری در پژوهش‌های دانشگاهی به‌وضوح می‌تواند بیانگر چگونگی تغییرات محتوای تحقیقات حسابداری و قوت بنیان‌های نظری به کار رفته در آن‌ها است (گو و همکاران، ۲۰۱۸).

به‌طور خلاصه می‌توان گفت، دو خط فکری در تحقیقات دانشگاهی حسابداری وجود داشته است: خط فکری نخست، به

³ Watts and Zimmerman

⁴ Positive accounting theory (PAT)

¹ Belkaoui

² Scott

رگرسیون چندگانه استفاده کردند. یافته‌های آنان بیانگر آن بود که بین اندازه شرکت با سطح افشای اطلاعات زیست محیطی و اجتماعی رابطه معنی دار مثبتی وجود دارد، اما بین سطح افشای اطلاعات زیست محیطی و اجتماعی و سرمایه گذاران نهادی و مدیران غیر موظف رابطه معنی داری مشاهده نشد.

گالواو و همکاران^۱ (۲۰۱۹) در مطالعه ای تحت عنوان عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی شرکت ها از دیدگاه دانشجویان با استفاده از یک مطالعه میدانی به بررسی عوامل موثر بر مسئولیت اجتماعی شرکت ها از دیدگاه دانشجویان سه دانشگاه پرتغال پرداختند و نتایج نشان داد که عواملی از قبیل جنسیت، سن، آگاهی به مسائل اجتماعی، مذهب، گرایش‌های سیاسی بر نگرش آنان تاثیر دارد.

گو و همکاران^۲ (۲۰۱۸) در مطالعه ای تحت عنوان گروه های تجاری و مسئولیت اجتماعی شرکت ها؛ شواهدی از چین بیان نمودند که شرکت هایی که با مالکیت دوگانه گروه های تجاری و نهادی روبرو می باشند عملکرد ضعیفتری در مسئولیت اجتماعی دارند و شرکت ها برای جذب حمایت های دولتی و دنبال کردن محبوبیت در بین مردم دست به اقدامات مسئولیت اجتماعی می زنند، از طرف دیگر انگیزه بیشتر گروه های تجاری در اقدامات مسئولیت اجتماعی به محبوبیت و افزایش نفوذ اجتماعی‌شان بر می گردد.

۳- روش‌شناسی پژوهش

از آنجاکه پژوهش حاضر به دنبال شناسایی شاخص ها و مؤلفه های تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی در موسسات حسابرسی با استفاده از رویکرد گزند تئوری می‌باشد، روش پژوهش بر مبنای ماهیت داده‌ها کیفی، از حیث بعد محیط، از نوع کتابخانه‌ای- میدانی و از نظر هدف کاربردی، از نظر زمان مقطعی و از نظر روش اجرای پژوهش توصیفی-پیمایشی است. شامل خبرگان و کارشناسان ارشد شرکت های حسابرسی و اساتید برتر رشته حسابرسی در کشور بودند. روش نمونه‌گیری بخش کیفی هدفمند^۳ بود که در این پژوهش تعداد ۳۰ نمونه به‌عنوان مصاحبه شونده در نظر گرفته شد زیرا بعد از مصاحبه با سی نفر کدهای جدیدی اضافه نشد و حجم نمونه به اشباع رسید. شایان ذکر است که فرایند مصاحبه در ابتدای پاییز ۱۳۹۸ انجام شد. در این پژوهش به منظور گردآوری داده‌ها از روش کتابخانه‌ای و مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. در مصاحبه‌های انفرادی با مصاحبه شونده‌گان، برای بررسی مقدماتی شش سؤال مصاحبه

استفاده می‌شود ولی نظریه‌ی اثباتی حسابداری، مبتنی بر استدلال استقرایی است. در واقع، نظریه‌ی اثباتی حسابداری برای کشف قانو نمندی‌ها و روابط بین پدیده‌های مالی است و به دنبال تدوین نظریه‌ها و عقایدی است که توان شرح پدیده‌ها و رویدادهای دنیای واقعی را داشته باشد (حساس یگانه و برزگر، ۱۳۹۷).

در زمینه موضوع پژوهش حاضر مطالعات متعددی در حوزه مسئولیت اجتماعی شرکت ها انجام شده است که در ادامه به ذکر چند نمونه اکتفا می شود.

حساس یگانه و برزگر (۱۳۹۷)، در مطالعه ای تحت عنوان «ارائه‌ی مؤلفه‌ها و شاخص‌های بُعد اجتماعی مسئولیت شرکت‌ها و وضعیت موجود آن در ایران»، مؤلفه‌ها و شاخص‌های افشای بعد اجتماعی مسئولیت شرکت‌ها را با رویکرد توسعه‌ی پایدار و با استفاده از روش‌های پرسشنامه و مدل تحلیل مسیر در یک چارچوب جامع ارائه و مورد تحلیل قرار دادند. در تحقیق مذکور نتایج تحلیل مسیر و شاخص‌های مطلوب برازش مدل ساختاری، بیان کننده‌ی معناداری و تبیین و توجیه مناسب کلیه مؤلفه‌ها برای افشای بعد اجتماعی مسئولیت شرکت‌هاست. یافته‌ها بیان-کننده‌ی این است که مهم‌ترین مؤلفه‌های بعد اجتماعی از نظر انتظارات ذینفعان عبارت‌اند از اخلاق کسب و کار، فساد و رشوه-خواری و مشارکت در توسعه‌ی جامعه و همچنین بیشترین افشای اجتماعی در وضعیت موجود گزارش‌های شرکت‌ها عبارت‌اند از: مؤلفه‌های کار و کارکنان، مشتریان و مصرف-کنندگان. در مجموع، سطح پایین افشای بعد اجتماعی در شرکت‌های ایرانی نشان دهنده‌ی شکاف بالای وضعیت موجود از انتظارات جامعه است و مستلزم وجود مقررات، الزامات و استانداردهای مناسب در حوزه‌ی گزارشگری و افشای شرکت‌ها برای پاسخگویی به انتظارات ذینفعان و جامعه است.

مران جویری و علی خانی (۱۳۹۶)، در مطالعه ای تحت عنوان « افشای مسئولیت‌های اجتماعی و راهبری شرکتی» به بررسی رابطه بین سطح افشای اطلاعات زیست محیطی و اجتماعی با دو سازوکار راهبری شرکتی؛ یعنی سرمایه گذاران نهادی و مدیران غیر موظف در شرکت‌های ایرانی پرداختند. برای اندازه گیری سطح افشای اطلاعات زیست محیطی و اجتماعی از روش تحلیل محتوا استفاده کردند. جامعه آماری این پژوهش را شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران شکل دادند و شامل ۶۶ شرکت فعال در صنایع مختلف طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ است و برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش

³ -Goal-oriented

¹ Galvao

² Gou et al

مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار^۱، از اساتید آشنا به کدگذاری درخواست شد تا به عنوان کدگذار ثانویه در پژوهش مشارکت کنند در ادامه محقق به همراه این همکاران پژوهش، تعداد سه مصاحبه را کدگذاری کرده و درصد توافق درون موضوعی که به عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود را محاسبه کرد که پایایی حاصل از دو کدگذار با توجه به محاسبات زیر ۷۵.۱ درصد بدست آمد که بیانگر پایایی مناسب بود. برای تحلیل داده‌های پژوهش از روش گرداند تئوری استفاده شد. در این طرح مراحل تحلیل داده‌های کیفی گردآوری شده، از طریق کدگذاری باز^۲ و کدگذاری محوری^۳ انجام شده است.

۴- یافته‌های پژوهش

توصیف آماری اطلاعات جمعیت شناختی بخش کیفی

برای جمع‌آوری داده‌های بخش کیفی با ۳۰ نفر از خبرگان و کارشناسان ارشد موسسات حسابرسی و اساتید برتر رشته حسابرسی در کشور بودند که از سوابق اجرایی در سطوح تصمیم‌گیری برخوردار بوده‌اند، مصاحبه شد. در جدول زیر اطلاعات جمعیت‌شناختی این افراد آورده شده است.

جدول ۱- آمار جمعیت شناختی بخش کیفی

متغیر	طبقه	فراوانی	متغیر	طبقه	فراوانی
محل خدمت	شرکاء موسسات حسابرسی زیر مجموعه شستا	۵	تحصیلات	لیسانس و پایین‌تر	۱۰
	مدیران موسسات حسابرسی زیر مجموعه شستا	۴		فوق لیسانس	۱۲
	سرپرستان موسسات حسابرسی زیر مجموعه شستا	۷		دکتری	۸
سابقه کاری	عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال	۴	جنسیت	زن	۹
	عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب	۴		مرد	۲۱
سابقه کاری	عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق	۶	سن	پایین تر از ۳۵	۴
	کمتر از ۱۰ سال	۷		۳۶-۴۰ سال	۷
	۱۰ تا ۱۵ سال	۱۲		۴۱-۴۵ سال	۱۱
بالای ۱۵ سال	۱۱	بالا تر از ۴۶ سال		۸	

تحلیل محتوا و کدگذاری توسط پژوهشگر و دو نفر از متخصصین آمار در جدولی آورده شده است که این جداول، بیانگر شاخص‌ها و مؤلفه‌های اصلی پژوهش می‌باشد.

در ادامه می‌توان سؤال‌های مصاحبه و چک لیست نتایج مصاحبه را در جداولی مجزا مشاهده کرد. پاسخ‌های ارائه شده برای هر سؤال پس از تحلیل محتوا و کدگذاری توسط پژوهشگر و دو نفر

استفاده شد. ضمن این که سؤال‌های فرعی دیگری نیز در کنار هر سؤال برای درک تجارب شرکت کنندگان در حین مصاحبه مطرح می‌شد. در حین انجام مصاحبه پژوهشگر با پرسش سؤال-های راهنما، صحت برداشت خود را از گفته‌های مصاحبه شونده‌گان کنترل کرده است. پژوهشگر در فرایند نمونه‌گیری از شرکت کنندگان داده‌ها را مورد تحلیل قرار داد تا مواردی که ناقص بوده با دریافت اطلاعات جدید از شرکت‌کننده جدید کامل گردد. بعد از انجام ۳۰ مصاحبه، عوامل اصلی و فرعی در مصاحبه‌های قبلی تکرار می‌شد و پژوهشگر به اشباع رسید. در حین مصاحبه به جمع‌آوری نظرات در مورد شاخص‌ها و مؤلفه‌های تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی در موسسات حسابرسی پرداخته و عوامل اصلی و فرعی مورد نظر بررسی و نهایی شد. مدت زمان انجام مصاحبه بین ۳۰ تا ۶۰ دقیقه بود.

برای حصول اطمینان از روایی بخش کیفی پژوهش و به منظور اطمینان خاطر از دقیق بودن یافته‌ها از دیدگاه پژوهشگر، از نظرات ارزشمند اساتید آشنا با این حوزه و متخصصان حسابرسی و مسئولیت اجتماعی که در این حوزه خبره و مطلع بودند استفاده شد. همچنین به‌طور هم‌زمان از مشارکت کنندگان در تحلیل و تفسیر داده‌ها کمک گرفته شد. همچنین برای محاسبه پایایی از روش پایایی بین دو کدگذار استفاده شد. در

شاخص‌ها و مؤلفه‌های تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی کدامند؟

با استفاده از رویکرد گرداند تئوری و استفاده از نرم‌افزار MAXQDA به این سؤال پاسخ داده می‌شود. در ادامه می‌توان سؤال‌های مصاحبه و چک لیست نتایج مصاحبه را در جداولی مجزا مشاهده کرد. پاسخ‌های ارائه شده برای هر سؤال پس از

³ - AxialCoding

¹-Inter coder reliability (ICR)

² -Open Coding

جدول ۲- سؤال های مصاحبه

سؤال
شاخص ها و مؤلفه های تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی (پدیده محوری) کدام اند؟
عوامل اثرگذار بر مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی (شرایط علی) کدام اند؟
عوامل اثرپذیر از مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی (پیامد) کدام اند؟
ساز و کارهای اجرایی (استراتژی) مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی کدام اند؟
عوامل مداخله گر (موانع) پیاده سازی مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی کدام اند؟
تسهیل کننده های (بسترها) پیاده سازی مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی کدام اند؟

از متخصصین آمار در جدولی آورده شده است که این جدول، بیانگر شاخص ها و مؤلفه های اصلی پژوهش بوده و در ستون بعدی جدول پاسخ های ارائه شده توسط مصاحبه شونده گان (مفاهیم استخراجی اولیه) آورده شده است و در ستون آخر کد مربوط به مصاحبه شونده آورده شده است. همان طور که گفته شد در جدول ۲ سؤال های مصاحبه آورده شده است. با توجه به داده های جمع آوری شده در فرمت مصاحبه که با فرایند تطبیق مستمر به نقطه اشباع نظری رسیده است بعد از تعریف سؤالات اصلی پژوهش (مصاحبه) که برای آن ها مقیاس کمی تعریف شده است، می توان کدگذاری مصاحبه های جمع آوری شده را با تعریف ویژگی ها و ابعاد آن و نمودارهای توصیف کننده این ویژگی ها شروع کرد. بنابراین، در گام اول لازم است تا واحدهای معنایی شناسایی شود که البته انتخاب واحدهای معنایی به تأیید اساتید راهنما و مشاور رسیده است که در جدول ۳ قابل رؤیت است.

جدول ۳- واحدهای معنایی اولیه حاصل از پاسخ های مصاحبه شونده گان

واحد معنایی
• موسسه حسابرسی دارای کادر مجربی می باشد
• هرچه موسسه حسابرسی بزرگتر باشد کیفیت کارش بیشتر است
• تنها به موسسات حسابرسی بزرگ اطمینان دارم
• کیفیت در همه کاری حرف اول را می زند
• حسابرسی با کیفیت نقش مهمی در رواج صداقت و راستی در بین شرکت ها دارد
• کیفیت، سند محبوبیت موسسات حسابرسی می باشد.
• موسسه حسابرسی دارای کارکنان متخصص در امور صنایع خاص می باشد
• کارکنان شرکت حسابرسی به خوبی صورت های مالی را تجزیه و تحلیل می کنند
• نظرات حسابرسان به صورت تخصصی و کارشناسی شده به مدیریت شرکت ارائه می شود.
• شرکت ما یکی از بزرگترین شرکت های صنعت می باشد
• شرکت ما نقش رهبری را در بازار بازی می کند
• تصمیمات شرکت بر تصمیمات سایر شرکت ها تاثیر دارد
• گردش مالی شرکت به نسبت سایر شرکت های صنعت قابل توجه می باشد.
• شرکت حسابرسی دارای بالاترین حق الزحمه در بین موسسات حسابرسی می باشد
• تامین حق الزحمه شرکت حسابرسی یکی از دغدغه های مدیران برخی شرکت ها می باشد.
• بالاتر بودن کیفیت حسابرسی برابر با بالاتر بودن حق الزحمه حسابرسی می باشد
• حسابرسی خیلی زودتر از زمان پیش بینی شده به اتمام می رسد
• شرکت حسابرسی تا بحال زمان پیش بینی شده برای حسابرسی را تمدید نکرده است
• تمدید زمان حسابرسی نشان از ناتوانی شرکت حسابرسی در امر حسابرسی می باشد.
• به تخصص کارکنان مالی ایمان کامل دارم
• حسابرسی باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران به عملکرد مدیران می شود
• صورت های مالی ای که حسابرسی شده باشند قابل اعتمادترند
• حسابرسی امکان مقایسه پذیری صورت های مالی را با صورت های سایر شرکت ها فراهم می آورد
• امکان مقایسه صورت های مالی شرکت با سایر شرکت ها کمک شایانی به سرمایه گذاران می نماید

• صورت های مالی شرکت از استانداردهای بالایی حسابداری برخوردارند
• سرمایه گذاری بیشتر تنها با اطمینان بیشتر به صورت های مالی شرکت فراهم می شود
• اگر صورت های مالی شرکت به خوبی حسابرسی شوند، اعتماد سرمایه گذاران نیز جلب می شود
• صحت عملکرد در شرکت های بزرگ مشوقی است برای حضور بیشتر سرمایه در تولید کشور
• عدم تقلب در صورت های مالی روحیه قانونمداری در کشور را توسعه می دهد
• استفاده از روش های حسابرسی به روز و تکنیک های مناسب منجر به افزایش قانون مداری در بین مدیران می شود
• اگر با متخلفان برخورد شود و هیچ راهی برای تقلب پیدا نکنند، آنگاه قانون مداری افزایش می یابد
• شرکت های بزرگ بایستی الگویی برای اخلاق در کسب و کار باشند
• شرکت اخلاق را سرلوحه عملکرد خود قرار می دهد
• شرکت در فرآیندهای عملیاتی و مالی خود، خط مشی های اخلاقی دارد
• شرکت برای افزایش سود، از طرق غیر اخلاقی، رقبا را کنار نمی زند
• شرکت توجه زیادی به مبارزه با فساد در صنعت دارد
• شرکت بودجه اختصاصی برای امور فرهنگی دارد.
• شرکت دارای حسابرسان داخلی می باشد
• شرکت دارای ناظران و بازرسان داخلی می باشد
• شرکت دارای سیستم کنترل حسابداری می باشد
• نرم افزارهای مالی شرکت توسط بازرسان مالی شرکت کنترل می شوند
• نرم افزارهای مالی شرکت مجهز به سیستم هشدار برای جلوگیری از اشتباهات سهوی و عمدی می باشند
• شرکت ها باید کنترل داخلی قوی ای داشته باشند.
• شرکت صورت های مالی خود را در دسترس عموم قرار می دهد
• شرکت صورت های مالی حسابرسی نشده خود را در خروجی وبسایت خود قرار می دهد
• رتبه افشاء اطلاعات شرکت در سازمان حسابرسی و بورس تهران رتبه مطلوبی می باشد
• شرکت همیشه از آزادی اطلاعات مالی حمایت کرده است
• شرکت از افشاء اطلاعات مالی اش ترسی ندارد
• شرکت قبل از مکلف شدن از سوی دستگاه های مربوطه، صورت های مالی خود را در اختیار عموم قرار می دهد.
• اقلام تعهدی در صورت های مالی شرکت نقش کم رنگی دارند
• اقلام پرداختنی در صورت های مالی شرکت کم می باشند
• اقلام دریافتنی در صورت های مالی شرکت کم می باشند
• رتبه شفافیت صورت های مالی شرکت در بورس بالا ارزیابی می شود
• به خوبی می توان صورت های مالی سال جاری را با صورت های چندین سال پیش مقایسه نمود
• شفافیت در همه عرصه های فعالیت شرکت علی الخصوص عرصه مالی مهم می باشد
• مدیر عامل شرکت فردی خونسرد می باشد
• مدیر عامل شرکت اعتماد به نفس بالایی در اداره شرکت دارد
• ریسک پذیری بایستی یکی از خصوصیات مدیر عامل شرکت باشد
• مدیر عامل شرکت اعتماد زیادی به پرسنل مالی شرکت دارد
• مدیر عامل شرکت آینده بسیار درخشانی برای شرکت در نظر دارد
• اهداف بلند مدت شرکت از نظر مدیرعامل کوتاه بینی است
• مدیر عامل شرکت فردی سخت کوش و اهل ساده زیستی است
• شرکت اتکالی به درآمدهای دریافتنی ندارد
• شرکت به شدت اخبار خوب و بد حول شرکت را رصد می نماید
• شرکت اخبار شرکت های همکار را به شدت رصد می کند و تدابیر در خور را متناسب با اخبار می اندیشد
• در گزارش های مالی شرکت اثری از اقلام دریافتنی و پرداختنی نیست
• شرکت از تصمیمات سیاسی و جو سیاسی لطمه بالایی می بیند

• نفوذ سیاسیون در شرکت بسیار زیاد است
• تصمیمات کلان شرکت متناسب با شرایط سیاسی حاکم بر کشور تغییر می کند
• شرکت از رانت های سیاسی استفاده نمی کند
• شرکت حمایت های مالی از جریان های سیاسی انجام نمی دهد
• شرکت قدرت بالایی برای تاثیرگذاری بر جریان های سیاسی دارد.
• پیشرفت مالی شرکت همگام با پیشرفت ارکان جزء اقتصاد می باشد
• اقتصاد کشور تنها زمانی می تواند یک توسعه پویا را تجربه نماید که ارکان جزء آن به مسئولیت های مالی خود در عین اخلاق مداری پایبند باشند
• بهبود عملکرد حسابرسی در نهایت بهبود وضعیت اقتصادی کشور را به دنبال دارد
• استفاده از ابزارهای نوین مالی در عرصه اقتصاد کشور، پیش زمینه های اخلاقی و کیفی مالی را در شرکت ها می طلبد
• مسئولیت اجتماعی حسابرسان موجب افزایش اعتماد به اطلاعات افشاء شده توسط شرکت ها می شود
• اعتبار صورت های مالی شرکت ها بسته به کیفیت حسابرسی می باشد
• اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها نقش مهمی در تصمیمات کلان اقتصادی کشور دارد
• افزایش کیفیت صورت های مالی یکی از پیامدهای مسئولیت اجتماعی حسابرسان می باشد
• بهبود میزان اقلام تعهدی در صورت های مالی نشان از کیفیت اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها دارد
• اعتماد سرمایه گذاران به صورت های مالی ناشی از اعتماد آنان به حسابرسان می باشد
• احساس همبستگی بین مردم و وظایف حسابرسان منتهی به مشارکت اجتماعی بالای آنان می شود
• حضور مردم در مناسبت های سیاسی و اجتماعی می تواند از اعتماد آنان به وضعیت مالی و کیفیت صورت های مالی شرکت ها تاثیر بپذیرد
• عدم توجه مردم به درخواست های دولتی می تواند ناشی از عدم اطمینان آنان به رفتارهای مالی شرکت ها باشد
• حضور گسترده حسابرسان و موسسات حسابرسی در اجتماع منجر به دید مثبت مردم نسبت به کاهش فساد می شود
• حسابرسان و فعالیت های اجتماعی آنان می تواند این حس را به مردم منتقل کند که بیش از قبل با فساد مالی مقابله می شود
• حضور موسسات حسابرسی در اجتماع نقش تعیین کننده ای در مبارزه با فساد در بین مردم دارد
• حضور فعال موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی می تواند این تفکر را در ذهن مردم تداعی نماید که مردم یک حامی در مبارزه با فسادهای مالی دارند.
• یکی از اهداف حسابرسی مبارزه با فساد مالی و کاهش آن می باشد.
• مسئولیت اجتماعی به صورت داوطلبانه از سوی موسسات حسابرسی انجام می شود
• موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی حضور فعالی دارند
• شرکت حسابرسی برای امور خیریه هزینه می کند
• شرکت حسابرسی حامی مالی تیم های ورزشی یا موسسات پژوهشی می باشد
• حضور اجتماعی موسسات حسابرسی موجب بهبود فرهنگ درستکاری می شود
• فرهنگ راستگویی و پرهیز از رفتار های مخرب یکی از پیامدهای حضور اجتماعی موسسات حسابرسی می باشد
• شرکت حسابرسی نقش موثری در امور محیط زیستی ایفاء می کند.
• شرکت حسابرسی بخشی از درآمد خود را به حمایت از محیط زیست اختصاص می دهد
• شرکت حسابرسی از مدافعین محیط زیست حمایت مالی می کند
• شرکت حسابرسی دارای نقش سازنده در مبارزه با فساد می باشد
• شرکت حسابرسی از انجمن های مبارزه با فساد حمایت مالی می کند
• شرکت حسابرسی در کنگره های مبارزه با فساد و پولشویی حضور فعالی دارد.

در نهایت خروجی حاصل از تحلیل، به شرح جدول زیر می توان مشاهده کرد. این جدول حاصل کدگذاری باز محوری و گزینشی است که با نظر اساتید راهنما و مشاور و نیز ادبیات تحقیق انجام شده است.

بر اساس مفاهیم و مقوله های جدول قبل، زمینه کدگذاری محوری فراهم شد که در جدول زیر آورده شده است. در

بعد از کدگذاری واحدهای معنایی و رسیدن به حد اشباع (زمانی که از تحلیل متن یا مصاحبه های جدید، مقولات یا کدهای جدیدی به دست نیاید)، بر اساس مشابهت کدها به یکدیگر مقوله بندی شدند و در نهایت ۲۲ مقوله از داده های کیفی پدیدار شدند.

مشخص شد. طبقات به دست آمده در جدول ۶ قابل مشاهده می باشد.

نتایج حاصل از تحلیل عاملی نشان می دهد که از میان ۱۰۲ شاخص (گویه) موجود، ۲۲ مولفه (عوامل اثرگذار و اثرپذیر) و ۱۲ گویه مربوط به عوامل تشکیل دهنده مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی شناسایی است. بر اساس ادبیات، پیشینه و نظریه های موجود این ابعاد در جدول ۶ نام گذاری شده اند.

کدگذاری محوری بین مفاهیم و مقوله های مرتبط با هم ارتباط برقرار گردید. همان طور که ملاحظه می گردد این جدول حاوی ۲۲ طبقه بوده و هر یک از طبقات دربرگیرنده زیرطبقات و مفاهیم مربوط به خود است. این طبقات در جدول ۵ با حروف اختصاری مشخص شده اند.

در مرحله آخر از فرایند تحلیل کیفی حاضر، یافته های حاصل از تجزیه و تحلیل، حول محور هدف اصلی قرار گرفت و با پیوند دادن کدها (کدگذاری باز)، مفاهیم (کدگذاری محوری)

جدول ۴- انواع کدگذاری باز، محوری و گزینشی (انتخابی) و لیست کلیه مفاهیم استخراج شده از تکنیک مصاحبه نیمه ساختار یافته با خبرگان

کدگذاری (بعد) انتخابی	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
اندازه موسسه حسابرسی	موسسه حسابرسی دارای کادر مجربی می باشد	هیان جینگ و همکاران (۲۰۱۵) ال اواهی و همکاران (۲۰۱۸)	I10, I6, I21	کادر با تخصص	
		هرچه موسسه حسابرسی بزرگتر باشد کیفیت کارش بیشتر است	I13, I14, I22	بزرگی موسسه حسابرسی ناشی از کیفیت کارش می باشد	
		تنها به موسسات حسابرسی بزرگ اطمینان دارم	I12, I5, I14	شرکت های بزرگ حسابرسی قابل اطمینان ترند	
کیفیت حسابرسی	کیفیت در همه کاری حرف اول را می زند	مصحبه	I3, I4, I22	کیفیت در اولویت می باشد	
		حسابرسی با کیفیت نقش مهمی در رواج صداقت و راستی در بین شرکت ها دارد	I12, I8, I18	حسابرسی موجب درستکاری می شود	
		کیفیت، سند محبوبیت موسسات حسابرسی می باشد.	I10, I9, I1, I13, I11	موسسات حسابرسی با کیفیت تر، محبوبیت بیشتری نزد شرکت ها دارند.	
تخصص حسابرسی	موسسه حسابرسی دارای کارکنان متخصص در امور صنایع خاص می باشد	مصحبه	I6, I10, I11, I4	هر شرکت حسابرسی دارای تخصصی در صنعت خاص می باشد	
		کارکنان شرکت حسابرسی به خوبی صورت های مالی را تجزیه و تحلیل می کنند	I10, I8, I23	کارکنان با تجربه در امور خاص می باشند	
		نظرات حسابرسان به صورت تخصصی و کارشناسی شده به مدیریت شرکت ارائه می شود.	I3, I1, I22	نظرات حسابرسان ابتدا به صورت طبقه بندی شده در اختیار مدیریت قرار می گیرد	
اندازه شرکت	شرکت ما یکی از بزرگترین شرکت های صنعت می باشد	ارشد و رازاک (۲۰۱۱)	I2, I6, I10, I20	از شرکت های بزرگ صنعت می باشیم	
		شرکت ما نقش رهبری را در بازار بازی می کند	I11, I9, I21	می توانیم بازار را رهبری کنیم	

کدگذاری (بعد) انتخابی	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
		تصمیمات شرکت بر تصمیمات سایر شرکت ها تاثیر دارد	مصاحبه	I6, I1, I14	می توانیم بر استراتژی سایر شرکت ها تاثیرگذار باشیم
		گردش مالی شرکت به نسبت سایر شرکت های صنعت قابل توجه می باشد.	آلیسا و همکاران (۲۰۱۷)، حساس یگانه و برزگر (۱۳۹۷)	I11, I7, I20	گردش مالی بالایی داریم
	حق الزحمه حسابرسی	شرکت حسابرسان دارای بالاترین حق الزحمه در بین موسسات حسابرسی می باشد	اسکولتنز و چاپینگ کانگ (۲۰۱۲)، رحمان خان و بدرالمتکین (۲۰۱۲)	I8, I3, I19	شرکتی را به عنوان شرکت حسابرسی انتخاب می کنیم که دستمزدش مطابق با عملکردش باشد
		تامین حق الزحمه شرکت حسابرسی یکی از دغدغه های مدیران برخی شرکت ها می باشد.	مصاحبه	I12, I3, I21	خیلی از شرکت ها از هزینه دستمزد موسسات حسابرسی با کیفیت بر نمی آیند
		بالاتر بودن کیفیت حسابرسی برابر با بالاتر بودن حق الزحمه حسابرسی می باشد	مصاحبه	I13, I9, I23	کیفیت بالا مساوی هزینه بالاتر است
	بودجه زمانی حسابرسی	حسابرسی خیلی زودتر از زمان پیش بینی شده به اتمام می رسد	هیان جینگ و همکاران (۲۰۱۵)	I5, I8, I22	سرعت کار حسابرسان بالا است
		شرکت حسابرسی تا بحال زمان پیش بینی شده برای حسابرسی را تمدید نکرده است	مصاحبه	I5, I11, I4, I18	تا به حال نیازی به تمدید زمان حسابرسی نبوده است
		تمدید زمان حسابرسی نشان از ناتوانی شرکت حسابرسی در امر حسابرسی می باشد.	هیان جینگ و همکاران (۲۰۱۵)، ال اواهی و همکاران (۲۰۱۸)	I1, I2, I11	شرکت حسابرسی ای که مهلت حسابرسی را تمدید کند، به ضعف خودش اعتراف کرده است
	اعتماد	به تخصص کارکنان مالی ایمان کامل دارم	مصاحبه	I8, I7, I11, I20	کارکنان مالی شرکت بسیار مورد اعتمادند
		حسابرسی باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران به عملکرد مدیران می شود	احسان و کلیم (۲۰۱۷)، گو و همکاران (۲۰۱۸) (۱۳۹۵)	I7, I3, I9, I12, I16	حسابرسی گواهی است بر جلب حمایت سرمایه گذاران
		صورت های مالی ای که حسابرسی شده باشند قابل اعتمادترند	مران جویری و علی خانی (۱۳۹۶)، ذبیح منش (۱۳۹۵)	I9, I13	صورت های مالی حسابرسی شده قابل اطمینانند
پدیده محوری	فنی و مقایسه پذیری	حسابرسی امکان مقایسه پذیری صورت های مالی را با صورت های سایر شرکت ها فراهم می آورد	مصاحبه	I7, I19	حسابرسی باعث نزدیک شدن صورت های مالی به استانداردها می شود
		امکان مقایسه صورت های مالی شرکت با سایر شرکت ها کمک شایانی به سرمایه گذاران می نماید	مصاحبه	I11, I3, I14, I12, I9	اگر صورت های مالی شبیه هم باشند بهتر می توان بین آن ها مقایسه انجام داد
		صورت های مالی شرکت از استانداردهای بالای حسابداری برخوردارند	گریفیث و همکاران (۲۰۱۴)	I10, I1, I12, I14, I23	صورت های مالی شرکت استانداردند

کدگذاری (انتخابی بعد)	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
	میل به سرمایه گذاری	سرمایه گذاری بیشتر تنها با اطمینان بیشتر به صورت های مالی شرکت فراهم می شود	مصاحبه	I6, I7, I5, I7	اگر شرایط اطمینان به صورت های مالی فراهم باشد، سرمایه گذاری نیز بیشتر می شود
		اگر صورت های مالی شرکت به خوبی حسابرسی شوند، اعتماد سرمایه گذاران نیز جلب می شود	مصاحبه	I10, I3, I1, I2	حسابرسی با کیفیت اطمینان سرمایه گذاران را به همراه دارد
		صحت عملکرد در شرکت های بزرگ مشوقی است برای حضور بیشتر سرمایه در تولید کشور	گو و همکاران (۲۰۱۸)، مران جوری و علی خانی (۱۳۹۶)	I7, I5, I1, I7	صادقانه عملکرد در تولید و مسائل مالی موجب رونق تولید می شود
قانون مداری		عدم تقلب در صورت های مالی روحیه قانونمداری در کشور را توسعه می دهد	مصاحبه	I11, I8, I4, I9	قانون مداری می تواند از رعایت قانون در مسائل مالی شروع شود
		استفاده از روش های حسابرسی به روز و تکنیک های مناسب منجر به افزایش قانون مداری در بین مدیران می شود	ذبیح منش (۱۳۹۵)	I4, I2	حسابرسی به روز تقلب را کم می کند
		اگر با متخلفان برخورد شود و هیچ راهی برای تقلب پیدا نکنند، آنگاه قانون مداری افزایش می یابد	ذبیح منش (۱۳۹۵)	I4, I22	بستن راه های تقلب موجب قانونمداری می شود
اخلاق کسب و کار		شرکت های بزرگ بایستی الگویی برای اخلاق در کسب و کار باشند	مصاحبه	I8, I2, I19, I22	شرکت های بزرگ می توانند اخلاق کسب و کار را تحت تاثیر قرار دهند
		شرکت اخلاق را سرلوحه عملکرد خود قرار می دهد	مصاحبه	I11, I1, I15, I8, I16	اخلاق در شرکت حرف اول را می زند
		شرکت در فرآیندهای عملیاتی و مالی خود، خط مشی های اخلاقی دارد	گریفیث و همکاران (۲۰۱۴)	I6, I9, I3, I21	دارای خط قرمز های اخلاقی می باشیم
		شرکت برای افزایش سود، از طرق غیر اخلاقی، رقبا را کنار نمی زند	مصاحبه	I2, I1, I10, I23	رقابت اخلاق محور است
		شرکت توجه زیادی به مبارزه با فساد در صنعت دارد	مصاحبه	I5, I8, I7, I6, I21	باید با فساد مبارزه کرد
		شرکت بودجه اختصاصی برای امور فرهنگی دارد.	دایک (۲۰۱۹)، گو و همکاران (۲۰۱۸)	I5, I11, I4, I18	امور فرهنگی را حمایت می کنیم
شرایط زمینه ای	کنترل های داخلی شرکت ها	شرکت دارای حسابرس داخلی می باشد	مصاحبه	I1, I2, I11, I7, I18	حسابرس داخلی داریم
		شرکت دارای ناظران و بازرسان داخلی می باشد	مصاحبه	I8, I7, I11, I20	بازرس داریم
		شرکت دارای سیستم کنترل حسابداری می باشد	مصاحبه	I7, I3, I9, I12, I22	سیستم نرم افزاری کشف تقلب و اشتباه داریم
		نرم افزارهای مالی شرکت توسط بازرسان مالی شرکت کنترل می شوند	مصاحبه	I2, I6, I10, I19	نرم افزارهای مالی تحت نظارت بازرسان می باشند

کدگذاری (بعد) انتخابی	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
		نرم افزارهای مالی شرکت مجهز به سیستم هشدار برای جلوگیری از اشتباهات سهوی و عمدی می باشند	مصاحبه	I10, I6, I5, I1, I17	نرم افزارها تاکنون عملکرد مناسبی در کم کردن اشتباهات حسابداران داشتند
		شرکت ها باید کنترل داخلی قوی ای داشته باشند.	مصاحبه	I13, I14, I18	کمیته حسابرسی داخلی داریم
افشای داوطلبانه صورت های مالی		شرکت صورت های مالی خود را در دسترس عموم قرار می دهد	مصاحبه	I12, I5, I14, I2, I23	صورت های مالی شرکت آزادانه در اختیار بهره وران قرار می گیرد
		شرکت صورت های مالی حسابرسی نشده خود را در خروجی وبسایت خود قرار می دهد	مصاحبه	I3, I4, I11, I21	صورت های مالی حسابرسی نشده و حسابرسی شده در وب سایت شرکت موجودند
		رتبه افشای اطلاعات شرکت در سازمان حسابرسی و بورس تهران رتبه مطلوبی می باشد	مصاحبه	I12, I8, I22	رتبه خوبی در از نظر افشای در بورس داریم
		شرکت همیشه از آزادی اطلاعات مالی حمایت کرده است	مصاحبه	I10, I9, I11, I13, I21	ما حامی آزادی اطلاعات می باشیم
		شرکت از افشای اطلاعات مالی اش ترسی ندارد	مصاحبه	I6, I8, I20, I21, I22	ترسی از افشای اطلاعات مالی نداریم
		شرکت قبل از مکلف شدن از سوی دستگاه های مربوطه، صورت های مالی خود را در اختیار عموم قرار می دهد.	مصاحبه	I10, I8, I1, I3, I4	همیشه به محض تکمیل صورت های مالی آن ها را در دسترس بهره وران قرار داریم
		اقدام تعهدی در صورت های مالی شرکت نقش کم رنگی دارند	مصاحبه	I3, I1, I15, I14, I23	اقدام تعهدی در صورت های مالی حضور دارند
شفافیت صورت های مالی		اقدام پرداختی در صورت های مالی شرکت کم می باشند	مصاحبه	I7, I5, I1, I22	صورت های مالی شرکت اقدام تعهدی ندارند
		اقدام دریافتی در صورت های مالی شرکت کم می باشند	مصاحبه	I11, I8, I4, I19	معمولا اقدام دریافتی در صورت های مالی شرکت حضور دارند
		رتبه شفافیت صورت های مالی شرکت در بورس بالا ارزیابی می شود	مصاحبه	I4, I2, I16	رتبه خوبی در شفافیت صورت های مالی در بورس داریم
		به خوبی می توان صورت های مالی سال جاری را با صورت های چندین سال پیش مقایسه نمود	مصاحبه	I4, I2, I8, I15, I17	روال یکسانی در تهیه صورت های مالی شرکت طی چند سال اخیر وجود داشته است
		شفافیت در همه عرصه های فعالیت شرکت علی الخصوص عرصه مالی مهم می باشد	مصاحبه	I8, I2, I20, I1	شرکت همیشه بحث شفافیت را رعایت کرده است
شرایط مداخله گر	ویژگی های شخصیتی مدیرعامل	مدیر عامل شرکت فردی خونسرد می باشد	مصاحبه	I11, I1, I15, I8, I16	مدیرعامل خونسرد می باشد
		مدیر عامل شرکت اعتماد به نفس بالایی در اداره شرکت دارد	مصاحبه	I6, I9, I13, I10, I19	اعتماد به نفس خصیصه بارز مدیرعامل می باشد
		ریسک پذیری بایستی یکی از خصوصیات مدیر عامل شرکت باشد	مصاحبه	I5, I8, I7, I6, I4, I18	مدیرعامل ریسک پذیر است

کدگذاری (انتخابی بعد)	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
		مدیر عامل شرکت اعتماد زیادی به پرسنل مالی شرکت دارد	مصاحبه	I10, I6, I21	اعتماد در همه سطوح مدیریتی وجود دارد.
		مدیر عامل شرکت آینده بسیار درخشانی برای شرکت در نظر دارد	مصاحبه	I13, I14, I22	مدیر عامل چشم انداز خوبی برای شرکت در نظر دارد
		اهداف بلند مدت شرکت از نظر مدیرعامل کوتاه بینی است	مصاحبه	I12, I5, I14	مدیر علاقه مند به بازبینی اهداف بلند مدت شرکت می باشد
		مدیر عامل شرکت فردی سخت کوش و اهل ساده زیستی است	مصاحبه	I3, I4, I22	مدیر عامل فردی ساده زیست است
		شرکت اتکایی به درآمدهای دریافتی ندارد	مصاحبه	I12, I8, I18	شرکت نمی تواند به درآمدهایی که هنوز وصول نشده اند اتکا کند
	محافظة کاری حسابداری	شرکت به شدت اخبار خوب و بد حول شرکت را رصد می نماید	مصاحبه	I10, I9, I1, I13, I11	اخبار حول شرکت برای مدیران به شدت مهم است
		شرکت اخبار شرکت های همکار را به شدت رصد می کند و تدابیر در خور را متناسب با اخبار می اندیشد	مصاحبه	I6, I10, I11, I4	باید از اخبار شرکت های رقیب با خبر باشیم
		در گزارش های مالی شرکت اثری از اقلام دریافتی و پرداختی نیست	مصاحبه	I10, I8, I23	اقلام دریافتی و پرداختی جزئی از صورت های شرکت می باشند
		شرکت از تصمیمات سیاسی و جو سیاسی لطمه بالایی می بیند	مصاحبه	I3, I1, I22	همواره از تصمیمات سیاسی لطمه خورده ایم
		نفوذ سیاسیون در شرکت بسیار زیاد است	مصاحبه	I2, I6, I10, I20	افراد دارای جایگاه سیاسی در شرکت نفوذ بالایی دارند
	ملاحظات سیاسی	تصمیمات کلان شرکت متناسب با شرایط سیاسی حاکم بر کشور تغییر می کند	مصاحبه	I11, I9, I21	مدیران با خط مشی های سیاسی همراه هستند
		شرکت از رانت های سیاسی استفاده نمی کند	مصاحبه	I6, I1, I14	هیچ رانت سیاسی ای نداریم
		شرکت حمایت های مالی از جریان های سیاسی انجام نمی دهد	مصاحبه	I11, I7, I20	در انتخابات هیچ دخالت مالی ای نداشتیم
		شرکت قدرت بالایی برای تاثیرگذاری بر جریان های سیاسی دارد.	مصاحبه	I8, I3, I19	در جریان های سیاسی نقشی نداریم
		پیشرفت مالی شرکت همگام با پیشرفت ارکان جزء اقتصاد می باشد	مصاحبه	I12, I3, I21	هراه اقتصاد تکان داشته است، شرکت نیز پیشرفت کرده است
	توسعه مالی	اقتصاد کشور تنها زمانی می تواند یک توسعه پویا را تجربه نماید که ارکان جزء آن به مسئولیت های مالی خود در عین اخلاق مداری پایبند باشند	جنین و پایوت (۲۰۱۸)، سرویز و تامایو (۲۰۱۷)	I13, I9, I23	کشور زمانی پیرفت می کند که اجزاء اقتصادی آن پیشرفت کنند
		بهبود عملکرد حسابرسی در نهایت بهبود وضعیت اقتصادی کشور را به دنبال دارد	مصاحبه	I5, I8, I22	اگر حسابرسی با قدرت انجام شود، وضعیت اقتصادی کشور نیز بهتر می شود
		استفاده از ابزارهای نوین مالی در عرصه اقتصاد کشور، پیش زمینه های	بونر و لویس (۱۹۹۰)	I5, I11, I4, I18	کشور به این دلیل که زیرساخت های اخلاقی را ندارد نمی تواند از ابزارهای نوین مالی استفاده کند

کدگذاری (بعد) / انتخابی	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
		اخلاقی و کیفی مالی را در شرکت ها می طلبد			
اعتبار اطلاعات		مسئولیت اجتماعی حسابرسان موجب افزایش اعتماد به اطلاعات افشاء شده توسط شرکت ها می شود	مصاحبه	I1, I2, I11	حسابرسی موجب افزایش اطمینان به اطلاعات می شود
		اعتبار صورت های مالی شرکت ها بسته به کیفیت حسابرسی می باشد	مصاحبه	I8, I7, I11, I20	اگر کیفیت حسابرسی کم باشد صورت های مالی نیز اعتباری ندارند
		اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها نقش مهمی در تصمیمات کلان اقتصادی کشور دارد	حساس یگانه و برزگر (۱۳۹۷)، ارشد و رازاک (۲۰۱۱)	I7, I3, I9, I12, I16	تصمیمات اقتصادی کشور از اوضاع شرکت ها تاثیر می پذیرد
کیفیت اطلاعات		افزایش کیفیت صورت های مالی یکی از پیامدهای مسئولیت اجتماعی حسابرسان می باشد	ارشد و همکاران (۲۰۱)، احسان و کالیم (۲۰۱۷)، فومیهارنون و همکاران (۲۰۱۶)	I11, I8, I4, I19	انجام وظیفه حسابرسان می تواند کیفیت صورت های مالی را بالا ببرد
		بهبود میزان اقلام تعهدی در صورت های مالی نشان از کیفیت اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها دارد	مصاحبه	I4, I2, I16	کم بودن اقلام تعهدی نشان کیفیت صورت های مالی می باشد
		اعتماد سرمایه گذاران به صورت های مالی ناشی از اعتماد آنان به حسابرسان می باشد	مصاحبه	I4, I2, I8, I15, I17	سرمایه گذاران غیر مستقیم به حسابرسان اعتماد دارند
اعتماد و مشارکت اجتماعی		احساس همبستگی بین مردم و وظایف حسابرسان منتهی به مشارکت اجتماعی بالای آنان می شود	مصاحبه	I8, I2, I20, I1	مشارکت بالای مردم در امر سرمایه گذاری ناشی از حضور حسابرسان می باشد
		حضور مردم در مناسبت های سیاسی و اجتماعی می تواند از اعتماد آنان به وضعیت مالی و کیفیت صورت های مالی شرکت ها تاثیر بپذیرد	گرفیس و همکاران (۲۰۱۴)	I11, I1, I15, I8, I16	اگر مردم به یک نهاد اطمینان داشته باشند بیشتر در عرصه های اجتماعی حضور پیدا می کنند
		عدم توجه مردم به درخواست های دولتی می تواند ناشی از عدم اطمینان آنان به رفتارهای مالی شرکت ها باشد	مصاحبه	I6, I9, I13, I10, I19	عدم اطمینان مردم به شرکت ها عدم رضایت سیاسی را به دنبال خواهد داشت
فساد		حضور گسترده حسابرسان و موسسات حسابرسی در اجتماع منجر به دید مثبت مردم نسبت به کاهش فساد می شود	فومیهارنون و همکاران (۲۰۱۶)	I5, I8, I7, I6, I4, I18	فعالیت بیشتر و تبلیغات اجتماعی حسابرسان منجر به افزایش دیدگاه فساد ستیزی می شود
		حسابرسان و فعالیت های اجتماعی آنان می تواند این حس را به مردم منتقل کند که بیش از قبل با فساد مالی مقابله می شود	مصاحبه	I10, I6, I21	فعالیت بیشتر و تبلیغات اجتماعی حسابرسان منجر به افزایش دیدگاه فساد ستیزی می شود

کدگذاری (انتخابی بعد)	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
		حضور موسسات حسابرسی در اجتماع نقش تعیین کننده ای در مبارزه با فساد در بین مردم دارد	مصاحبه	I13, I14, I22	آگاهی مردم از عملکرد حسابرسان م ی تواند روحیه فسادستیزی را در مردم افزایش دهد
		حضور فعال موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی می تواند این تفکر را در ذهن مردم تداعی نماید که مردم یک حامی در مبارزه با فسادهای مالی دارند.	سررویز و تامایو (۲۰۱۷)، بونر و لوپس (۱۹۹۰)	I12, I5, I14	مردم حسابرسان را نماینده خود در کشف تقلب می دانند
		یکی از اهداف حسابرسی مبارزه با فساد مالی و کاهش آن می باشد.	سررویز و تامایو (۲۰۱۷)	I3, I4, I22	هدف حسابرسی کاهش فساد می باشد
	حضور اجتماعی	مسئولیت اجتماعی به صورت داوطلبانه از سوی موسسات حسابرسی انجام می شود	مصاحبه	I12, I8, I18	موسسات حسابرسی حس مسئولیت اجتماعی ندارند
		موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی حضور فعالی دارند	مصاحبه	I10, I9, I1, I13, I11	حضور موسسات حسابرسی در اجتماعات کم رنگ می باشد
		شرکت حسابرسی برای امور خیریه هزینه می کند	مصاحبه	I6, I10, I11, I4	موسسات حسابرسی هزینه های خیریه ندارند
		شرکت حسابرسی حامی مالی تیم های ورزشی یا موسسات پژوهشی می باشد	مصاحبه	I10, I8, I23	موسسات حسابرسی از هیچ رخداد ورزشی ای حمایت نمی کنند
		حضور اجتماعی موسسات حسابرسی موجب بهبود فرهنگ درستکاری می شود	مصاحبه	I3, I1, I22	اگر موسسات حسابرسی در اجتماعات حضور داشته باشند فرهنگ درستکاری را رواج می دهند
		فرهنگ راستگویی و پرهیز از رفتار های مخرب یکی از پیامدهای حضور اجتماعی موسسات حسابرسی می باشد	مصاحبه	I2, I6, I10, I20	اگر موسسات حسابرسی در اجتماعات حضور داشته باشند فرهنگ درستکاری را رواج می دهند
		شرکت حسابرسی نقش موثری در امور محیط زیستی ایفاء می کند.	مصاحبه	I11, I9, I21	شرکت ها ی حسابرسی می توانند در حمایت از محیط زیست موثر باشند
		حضور زیست محیطی	شرکت حسابرسی بخشی از درآمد خود را به حمایت از محیط زیست اختصاص می دهد	مصاحبه	I6, I1, I14
	حضور فساد ستیزی	شرکت حسابرسی از مدافعین محیط زیست حمایت مالی می کند	مصاحبه	I11, I7, I20	موسسات حسابرسی از مدافعین محیط زیست حمایت مالی کنند
		شرکت حسابرسی دارای نقش سازنده در مبارزه با فساد می باشد	مصاحبه	I8, I3, I19	موسسات حسابرسی نوک پیکان مبارزه با فساد می باشند
		شرکت حسابرسی از انجمن های مبارزه با فساد حمایت مالی می کند	مصاحبه	I12, I3, I21	موسسات حسابرسی می توانند از انجمن های مبارزه با فساد شرکتی حمایت و کمک کنند

کدگذاری (انتخابی بعد)	کدگذاری محوری (مؤلفه)	کدگذاری باز (شاخص)	منبع	کد مصاحبه شونده	متن مصاحبه
		شرکت حسابرسی در کنگره های مبارزه با فساد و پولشویی حضور فعالی دارد.	مصاحبه	I13, I9, I23	شکت های حسابرسی می توانند از طرح های پژوهشی مبارزه با فساد حمایت کنند.

جدول ۵- کدگذاری با حروف اختصاری و دسته بندی محوری کلیه مفاهیم استخراج شده از تکنیک مصاحبه های نیمه ساختار یافته

کد مقوله	مفاهیم استخراجی اولیه
A1	موسسه حسابرسی دارای کادر مجربی می باشد
A2	هرچه موسسه حسابرسی بزرگتر باشد کیفیت کارش بیشتر است
A3	تنها به موسسات حسابرسی بزرگ اطمینان دارم
B1	کیفیت در همه کاری حرف اول را می زند
B2	حسابرسی با کیفیت نقش مهمی در رواج صداقت و راستی در بین شرکت ها دارد
B3	کیفیت، سند محبوبیت موسسات حسابرسی می باشد.
C1	موسسه حسابرسی دارای کارکنان متخصص در امور صنایع خاص می باشد
C2	کارکنان شرکت حسابرسی به خوبی صورت های مالی را تجزیه و تحلیل می کنند
C3	نظرات حسابرسان به صورت تخصصی و کارشناسی شده به مدیریت شرکت ارائه می شود.
D1	شرکت ما یکی از بزرگترین شرکت های صنعت می باشد
D2	شرکت ما نقش رهبری را در بازار بازی می کند
D3	تصمیمات شرکت بر تصمیمات سایر شرکت ها تاثیر دارد
D4	گردش مالی شرکت به نسبت سایر شرکت های صنعت قابل توجه می باشد.
E1	شرکت حسابرس دارای بالاترین حق الزحمه در بین موسسات حسابرسی می باشد
E2	تامین حق الزحمه شرکت حسابرسی یکی از دغدغه های مدیران برخی شرکت ها می باشد.
E3	بالاتر بودن کیفیت حسابرسی برابر با بالاتر بودن حق الزحمه حسابرسی می باشد
F1	حسابرسی خیلی زودتر از زمان پیش بینی شده به اتمام می رسد
F2	شرکت حسابرسی تا بحال زمان پیش بینی شده برای حسابرسی را تمدید نکرده است
F3	تمدید زمان حسابرسی نشان از ناتوانی شرکت حسابرسی در امر حسابرسی می باشد.
G1	به تخصص کارکنان مالی ایمان کامل دارم
G2	حسابرسی باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران به عملکرد مدیران می شود
G3	صورت های مالی ای که حسابرسی شده باشند قابل اعتمادترند
H1	حسابرسی امکان مقایسه پذیری صورت های مالی را با صورت های سایر شرکت ها فراهم می آورد
H2	امکان مقایسه صورت های مالی شرکت با سایر شرکت ها کمک شایانی به سرمایه گذاران می نماید
H3	صورت های مالی شرکت از استانداردهای بالای حسابداری برخوردارند
I1	سرمایه گذاری بیشتر تنها با اطمینان بیشتر به صورت های مالی شرکت فراهم می شود
I2	اگر صورت های مالی شرکت به خوبی حسابرسی شوند، اعتماد سرمایه گذاران نیز جلب می شود
I3	صحت عملکرد در شرکت های بزرگ مشوقی است برای حضور بیشتر سرمایه در تولید کشور
J1	عدم تقلب در صورت های مالی روحیه قانونمداری در کشور را توسعه می دهد
J2	استفاده از روش های حسابرسی به روز و تکنیک های مناسب منجر به افزایش قانون مداری در بین مدیران می شود
J3	اگر با متخلفان برخورد شود و هیچ راهی برای تقلب پیدا نکنند، آنگاه قانون مداری افزایش می یابد
K1	شرکت های بزرگ بایستی الگویی برای اخلاق در کسب و کار باشند
K2	شرکت اخلاقی را سرلوحه عملکرد خود قرار می دهد
K3	شرکت در فرآیندهای عملیاتی و مالی خود، خط مشی های اخلاقی دارد
K4	شرکت برای افزایش سود، از طرق غیر اخلاقی، رقبا را کنار نمی زند

کد مقوله	مفاهیم استخراجی اولیه
K5	شرکت توجه زیادی به مبارزه با فساد در صنعت دارد
K6	شرکت بودجه اختصاصی برای امور فرهنگی دارد.
L1	شرکت دارای حسابرس داخلی می باشد
L2	شرکت دارای ناظران و بازرسان داخلی می باشد
L3	شرکت دارای سیستم کنترل حسابداری می باشد
L4	نرم افزارهای مالی شرکت توسط بازرسان مالی شرکت کنترل می شوند
L5	نرم افزارهای مالی شرکت مجهز به سیستم هشدار برای جلوگیری از اشتباهات سهوی و عمدی می باشند
L6	شرکت ها باید کنترل داخلی قوی ای داشته باشند.
M1	شرکت صورت های مالی خود را در دسترس عموم قرار می دهد
M2	شرکت صورت های مالی حسابرسی نشده خود را در خروجی وبسایت خود قرار می دهد
M3	رتبه افشاء اطلاعات شرکت در سازمان حسابرسی و بورس تهران رتبه مطلوبی می باشد
M4	شرکت همیشه از آزادی اطلاعات مالی حمایت کرده است
M5	شرکت از افشاء اطلاعات مالی اش ترسی ندارد
M6	شرکت قبل از مکلف شدن از سوی دستگاه های مربوطه، صورت های مالی خود را در اختیار عموم قرار می دهد.
N1	اقدام تعهدی در صورت های مالی شرکت نقش کم رنگی دارند
N2	اقدام پرداختی در صورت های مالی شرکت کم می باشند
N3	اقدام دریافتی در صورت های مالی شرکت کم می باشند
N4	رتبه شفافیت صورت های مالی شرکت در بورس بالا ارزیابی می شود
N5	به خوبی می توان صورت های مالی سال جاری را با صورت های چندین سال پیش مقایسه نمود
N6	شفافیت در همه عرصه های فعالیت شرکت علی الخصوص عرصه مالی مهم می باشد
O1	مدیر عامل شرکت فردی خونسرد می باشد
O2	مدیر عامل شرکت اعتماد به نفس بالایی در اداره شرکت دارد
O3	ریسک پذیری بایستی یکی از خصوصیات مدیر عامل شرکت باشد
O4	مدیر عامل شرکت اعتماد زیادی به پرسنل مالی شرکت دارد
O5	مدیر عامل شرکت آینده بسیار درخشانی برای شرکت در نظر دارد
O6	اهداف بلند مدت شرکت از نظر مدیرعامل کوتاه بینی است
O7	مدیر عامل شرکت فردی سخت کوش و اهل ساده زیستی است
P1	شرکت اتکالی به درآمدهای دریافتی ندارد
P2	شرکت به شدت اخبار خوب و بد حول شرکت را رصد می نماید
P3	شرکت اخبار شرکت های همکار را به شدت رصد می کند و تدابیر در خور را متناسب با اخبار می اندیشد
P4	در گزارش های مالی شرکت اثری از اقدام دریافتی و پرداختی نیست
Q1	شرکت از تصمیمات سیاسی و جو سیاسی لطمه بالایی می بیند
Q2	نقود سیاسیون در شرکت بسیار زیاد است
Q3	تصمیمات کلان شرکت متناسب با شرایط سیاسی حاکم بر کشور تغییر می کند
Q4	شرکت از رانت های سیاسی استفاده نمی کند
Q5	شرکت حمایت های مالی از جریان های سیاسی انجام نمی دهد
Q6	شرکت قدرت بالایی برای تاثیرگذاری بر جریان های سیاسی دارد.
R1	پیشرفت مالی شرکت همگام با پیشرفت ارکان جزء اقتصاد می باشد
R2	اقتصاد کشور تنها زمانی می تواند یک توسعه پویا را تجربه نماید که ارکان جزء آن به مسئولیت های مالی خود در عین اخلاق مداری پایبند باشند
R3	بهبود عملکرد حسابرسی در نهایت بهبود وضعیت اقتصادی کشور را به دنبال دارد
R4	استفاده از ابزارهای نوین مالی در عرصه اقتصاد کشور، پیش زمینه های اخلاقی و کیفی مالی را در شرکت ها می طلبد

کد مقوله	مفاهیم استخراجی اولیه
S1	مسئولیت اجتماعی حسابرسان موجب افزایش اعتماد به اطلاعات افشاء شده توسط شرکت ها می شود
S2	اعتبار صورت های مالی شرکت ها بسته به کیفیت حسابرسی می باشد
S3	اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها نقش مهمی در تصمیمات کلان اقتصادی کشور دارد
T1	افزایش کیفیت صورت های مالی یکی از پیامدهای مسئولیت اجتماعی حسابرسان می باشد
T2	بهبود میزان ارقام تعهدی در صورت های مالی نشان از کیفیت اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها دارد
T3	اعتماد سرمایه گذاران به صورت های مالی ناشی از اعتماد آنان به حسابرسان می باشد
U1	احساس همبستگی بین مردم و وظایف حسابرسان منتهی به مشارکت اجتماعی بالای آنان می شود
U2	حضور مردم در مناسبت های سیاسی و اجتماعی می تواند از اعتماد آنان به وضعیت مالی و کیفیت صورت های مالی شرکت ها تاثیر بپذیرد
U3	عدم توجه مردم به درخواست های دولتی می تواند ناشی از عدم اطمینان آنان به رفتارهای مالی شرکت ها باشد
V1	حضور گسترده حسابرسان و موسسات حسابرسی در اجتماع منجر به دید مثبت مردم نسبت به کاهش فساد می شود
V2	حسابرسان و فعالیت های اجتماعی آنان می تواند این حس را به مردم منتقل کند که بیش از قبل با فساد مالی مقابله می شود
V3	حضور موسسات حسابرسی در اجتماع نقش تعیین کننده ای در مبارزه با فساد در بین مردم دارد
V4	حضور فعال موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی می تواند این تفکر را در ذهن مردم تداعی نماید که مردم یک حامی در مبارزه با فسادهای مالی دارند.
V5	یکی از اهداف حسابرسی مبارزه با فساد مالی و کاهش آن می باشد.
W1	مسئولیت اجتماعی به صورت داوطلبانه از سوی موسسات حسابرسی انجام می شود
W2	موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی حضور فعالی دارند
W3	شرکت حسابرسی برای امور خیریه هزینه می کند
W4	شرکت حسابرسی حامی مالی تیم های ورزشی یا موسسات پژوهشی می باشد
W5	حضور اجتماعی موسسات حسابرسی موجب بهبود فرهنگ درستکاری می شود
W6	فرهنگ راستگویی و پرهیز از رفتارهای مخرب یکی از پیامدهای حضور اجتماعی موسسات حسابرسی می باشد
X1	شرکت حسابرسی نقش موثری در امور محیط زیستی ایفاء می کند.
X2	شرکت حسابرسی بخشی از درآمد خود را به حمایت از محیط زیست اختصاص می دهد
X3	شرکت حسابرسی از مدافعین محیط زیست حمایت مالی می کند
Y1	شرکت حسابرسی دارای نقش سازنده در مبارزه با فساد می باشد
Y2	شرکت حسابرسی از انجمن های مبارزه با فساد حمایت مالی می کند
Y3	شرکت حسابرسی در کنگره های مبارزه با فساد و پولشویی حضور فعالی دارد.

جدول ۶- کدگذاری نهایی حاصل از تکنیک مصاحبه نیمه ساختاریافته

کد	شاخص های استخراجی	مؤلفه	بعد
A1	موسسه حسابرسی دارای کادر مجربی می باشد	اندازه موسسه حسابرسی	شرایط علی
A2	هرچه موسسه حسابرسی بزرگتر باشد کیفیت کارش بیشتر است		
A3	تنها به موسسات حسابرسی بزرگ اطمینان دارم		
B1	کیفیت در همه کاری حرف اول را می زند	کیفیت حسابرسی	
B2	حسابرسی با کیفیت نقش مهمی در رواج صداقت و راستی در بین شرکت ها دارد		
B3	کیفیت، سند محبوبیت موسسات حسابرسی می باشد.		
C1	موسسه حسابرسی دارای کارکنان متخصص در امور صنایع خاص می باشد	تخصص حسابرس	
C2	کارکنان شرکت حسابرسی به خوبی صورت های مالی را تجزیه و تحلیل می کنند		
C3	نظرات حسابرسان به صورت تخصصی و کارشناسی شده به مدیریت شرکت ارائه می شود.		
D1	شرکت ما یکی از بزرگترین شرکت های صنعت می باشد	اندازه شرکت	
D2	شرکت ما نقش رهبری را در بازار بازی می کند		
D3	تصمیمات شرکت بر تصمیمات سایر شرکت ها تاثیر دارد		

کد	شاخص های استخراجی	مؤلفه	بعد
D4	گردش مالی شرکت به نسبت سایر شرکت های صنعت قابل توجه می باشد.		
E1	شرکت حسابرسی دارای بالاترین حق الزحمه در بین موسسات حسابرسی می باشد	حق الزحمه حسابرسی	
E2	تامین حق الزحمه شرکت حسابرسی یکی از دغدغه های مدیران برخی شرکت ها می باشد.		
E3	بالاتر بودن کیفیت حسابرسی برابر با بالاتر بودن حق الزحمه حسابرسی می باشد		
F1	حسابرسی خیلی زودتر از زمان پیش بینی شده به اتمام می رسد	بودجه زمانی حسابرسی	
F2	شرکت حسابرسی تا بحال زمان پیش بینی شده برای حسابرسی را تمدید نکرده است		
F3	تمدید زمان حسابرسی نشان از ناتوانی شرکت حسابرسی در امر حسابرسی می باشد.		
G1	به تخصص کارکنان مالی ایمان کامل دارم	اعتماد	
G2	حسابرسی باعث افزایش اعتماد سرمایه گذاران به عملکرد مدیران می شود		
G3	صورت های مالی ای که حسابرسی شده باشند قابل اعتمادترند		
H1	حسابرسی امکان مقایسه پذیری صورت های مالی را با صورت های سایر شرکت ها فراهم می آورد	فنی و مقایسه پذیری	
H2	امکان مقایسه صورت های مالی شرکت با سایر شرکت ها کمک شایانی به سرمایه گذاران می نماید		
H3	صورت های مالی شرکت از استانداردهای بالای حسابداری برخوردارند		
I1	سرمایه گذاری بیشتر تنها با اطمینان بیشتر به صورت های مالی شرکت فراهم می شود	میل به سرمایه گذاری	
I2	اگر صورت های مالی شرکت به خوبی حسابرسی شوند، اعتماد سرمایه گذاران نیز جلب می شود		
I3	صحت عملکرد در شرکت های بزرگ مشوقی است برای حضور بیشتر سرمایه در تولید کشور		
J1	عدم تقلب در صورت های مالی روحیه قانونمندی در کشور را توسعه می دهد	قانون مداری	پدیده محوری
J2	استفاده از روش های حسابرسی به روز و تکنیک های مناسب منجر به افزایش قانون مداری در بین مدیران می شود		
J3	اگر با متخلفان برخورد شود و هیچ راهی برای تقلب پیدا نکنند، نگاه قانون مداری افزایش می یابد		
K1	شرکت های بزرگ بایستی الگویی برای اخلاق در کسب و کار باشند	اخلاق کسب و کار	
K2	شرکت اخلاق را سرلوحه عملکرد خود قرار می دهد		
K3	شرکت در فرآیندهای عملیاتی و مالی خود، خط مشی های اخلاقی دارد		
K4	شرکت برای افزایش سود، از طرق غیر اخلاقی، رقبا را کنار نمی زند		
K5	شرکت توجه زیادی به مبارزه با فساد در صنعت دارد		
K6	شرکت بودجه اختصاصی برای امور فرهنگی دارد.		
L1	شرکت دارای حسابرسی داخلی می باشد	کنترل های داخلی شرکت ها	
L2	شرکت دارای ناظران و بازرسان داخلی می باشد		
L3	شرکت دارای سیستم کنترل حسابداری می باشد		
L4	نرم افزارهای مالی شرکت توسط بازرسان مالی شرکت کنترل می شوند		
L5	نرم افزارهای مالی شرکت مجهز به سیستم هشدار برای جلوگیری از اشتباهات سهوی و عمدی می باشند		
L6	شرکت ها باید کنترل داخلی قوی ای داشته باشند.		
M1	شرکت صورت های مالی خود را در دسترس عموم قرار می دهد	افشای داوطلبانه صورت های مالی	شرایط زمینه ای
M2	شرکت صورت های مالی حسابرسی نشده خود را در خروجی وبسایت خود قرار می دهد		
M3	رتبه افشای اطلاعات شرکت در سازمان حسابرسی و بورس تهران رتبه مطلوبی می باشد		
M4	شرکت همیشه از آزادی اطلاعات مالی حمایت کرده است		
M5	شرکت از افشای اطلاعات مالی اش ترسی ندارد		
M6	شرکت قبل از مکلف شدن از سوی دستگاه های مربوطه، صورت های مالی خود را در اختیار عموم قرار می دهد.		
N1	اقلام تعهدی در صورت های مالی شرکت نقش کم رنگی دارند	شفافیت صورت های مالی	
N2	اقلام پرداختی در صورت های مالی شرکت کم می باشند		
N3	اقلام دریافتی در صورت های مالی شرکت کم می باشند		

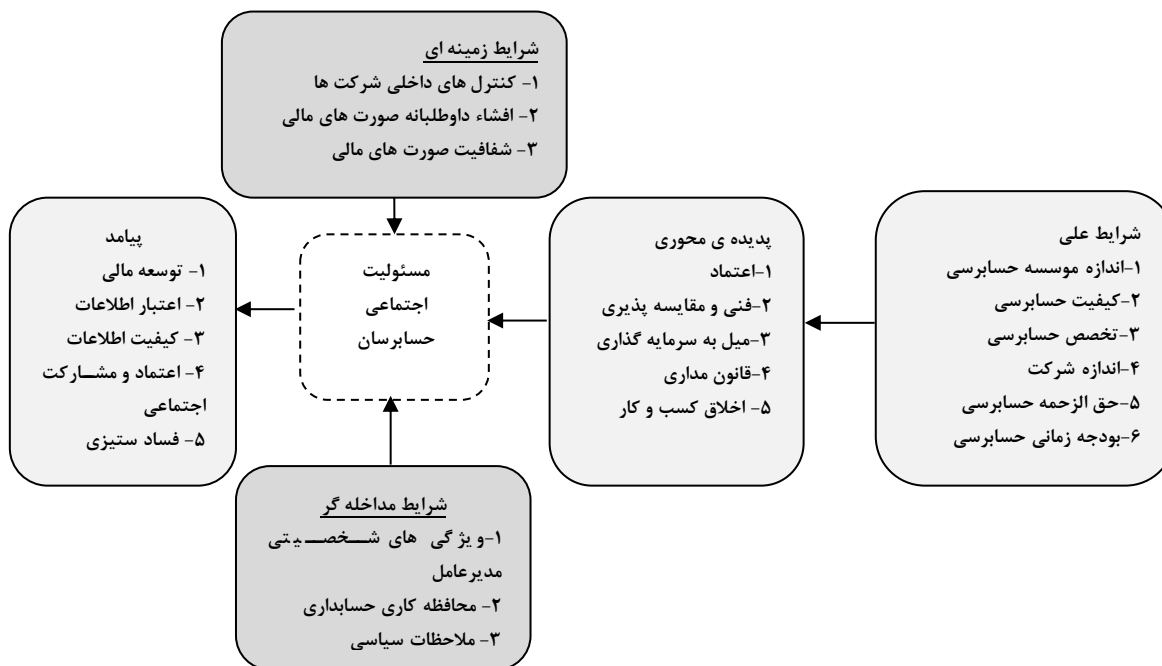
کد	شاخص های استخراجی	مؤلفه	بعد
N4	رتبه شفافیت صورت های مالی شرکت در بورس بالا ارزیابی می شود		
N5	به خوبی می توان صورت های مالی سال جاری را با صورت های چندین سال پیش مقایسه نمود		
N6	شفافیت در همه عرصه های فعالیت شرکت علی الخصوص عرصه مالی مهم می باشد		
O1	مدیر عامل شرکت فردی خونسرد می باشد	ویژگی های شخصیتی مدیرعامل	شرایط مداخله گر
O2	مدیر عامل شرکت اعتماد به نفس بالایی در اداره شرکت دارد		
O3	ریسک پذیری بایستی یکی از خصوصیات مدیر عامل شرکت باشد		
O4	مدیر عامل شرکت اعتماد زیادی به پرسنل مالی شرکت دارد		
O5	مدیر عامل شرکت آینده بسیار درخشانی برای شرکت در نظر دارد		
O6	اهداف بلند مدت شرکت از نظر مدیرعامل کوتاه بینی است		
O7	مدیر عامل شرکت فردی سخت کوش و اهل ساده زیستی است		
P1	شرکت اتکایی به درآمدهای دریافتنی ندارد	محافظه کاری حسابداری	
P2	شرکت به شدت اخبار خوب و بد حول شرکت را رصد می نماید		
P3	شرکت اخبار شرکت های همکار را به شدت رصد می کند و تدابیر در خور را متناسب با اخبار می اندیشد		
P4	در گزارش های مالی شرکت اثری از ارقام دریافتی و پرداختی نیست		
Q1	شرکت از تصمیمات سیاسی و جو سیاسی لطمه بالایی می بیند	ملاحظات سیاسی	
Q2	نفوذ سیاسیون در شرکت بسیار زیاد است		
Q3	تصمیمات کلان شرکت متناسب با شرایط سیاسی حاکم بر کشور تغییر می کند		
Q4	شرکت از رانت های سیاسی استفاده نمی کند		
Q5	شرکت حمایت های مالی از جریان های سیاسی انجام نمی دهد		
Q6	شرکت قدرت بالایی برای تاثیرگذاری بر جریان های سیاسی دارد.		
R1	پیشرفت مالی شرکت همگام با پیشرفت ارکان جزء اقتصاد می باشد	توسعه مالی	
R2	اقتصاد کشور تنها زمانی می تواند یک توسعه پویا را تجربه نماید که ارکان جزء آن به مسئولیت های مالی خود در عین اخلاق مداری پایبند باشند		
R3	بهبود عملکرد حسابرسی در نهایت بهبود وضعیت اقتصادی کشور را به دنبال دارد		
R4	استفاده از ابزارهای نوین مالی در عرصه اقتصاد کشور، پیش زمینه های اخلاقی و کیفی مالی را در شرکت ها می طلبد		
S1	مسئولیت اجتماعی حسابرسان موجب افزایش اعتماد به اطلاعات افشاء شده توسط شرکت ها می شود	اعتبار اطلاعات	
S2	اعتبار صورت های مالی شرکت ها بسته به کیفیت حسابرسی می باشد		
S3	اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها نقش مهمی در تصمیمات کلان اقتصادی کشور دارد		
T1	افزایش کیفیت صورت های مالی یکی از پیامدهای مسئولیت اجتماعی حسابرسان می باشد	کیفیت اطلاعات پیامدها	
T2	بهبود میزان ارقام تعهدی در صورت های مالی نشان از کیفیت اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها دارد		
T3	اعتماد سرمایه گذاران به صورت های مالی ناشی از اعتماد آنان به حسابرسان می باشد		
U1	احساس همبستگی بین مردم و وظایف حسابرسان منتهی به مشارکت اجتماعی بالای آنان می شود	اعتماد و مشارکت اجتماعی	
U2	حضور مردم در مناسبت های سیاسی و اجتماعی می تواند از اعتماد آنان به وضعیت مالی و کیفیت صورت های مالی شرکت ها تاثیر بپذیرد		
U3	عدم توجه مردم به درخواست های دولتی می تواند ناشی از عدم اطمینان آنان به رفتارهای مالی شرکت ها باشد		
V1	حضور گسترده حسابرسان و موسسات حسابرسی در اجتماع منجر به دید مثبت مردم نسبت به کاهش فساد می شود	فساد ستیزی	
V2	حسابرسان و فعالیت های اجتماعی آنان می تواند این حس را به مردم منتقل کند که بیش از قبل با فساد مالی مقابله می شود		
V3	حضور موسسات حسابرسی در اجتماع نقش تعیین کننده ای در مبارزه با فساد در بین مردم دارد		

کد	شاخص های استخراجی	مؤلفه	بعد
V4	حضور فعال موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی می تواند این تفکر را در ذهن مردم تداعی نماید که مردم یک حامی در مبارزه با فسادهای مالی دارند.		
V5	یکی از اهداف حسابرسی مبارزه با فساد مالی و کاهش آن می باشد.		
W1	مسئولیت اجتماعی به صورت داوطلبانه از سوی موسسات حسابرسی انجام می شود	حضور اجتماعی	مسئولیت اجتماعی حسابرسان
W2	موسسات حسابرسی در عرصه های اجتماعی حضور فعالی دارند		
W3	شرکت حسابرسی برای امور خیریه هزینه می کند		
W4	شرکت حسابرسی حامی مالی تیم های ورزشی یا موسسات پژوهشی می باشد		
W5	حضور اجتماعی موسسات حسابرسی موجب بهبود فرهنگ درستکاری می شود		
W6	فرهنگ راستگویی و پرهیز از رفتار های مخرب یکی از پیامدهای حضور اجتماعی موسسات حسابرسی می باشد		
X1	شرکت حسابرسی نقش موثری در امور محیط زیستی ایفاء می کند.	حضور زیست محیطی	مسئولیت اجتماعی حسابرسان
X2	شرکت حسابرسی بخشی از درآمد خود را به حمایت از محیط زیست اختصاص می دهد		
X3	شرکت حسابرسی از مدافعین محیط زیست حمایت مالی می کند		
Y1	شرکت حسابرسی دارای نقش سازنده در مبارزه با فساد می باشد	حضور فساد ستیزی	مسئولیت اجتماعی حسابرسان
Y2	شرکت حسابرسی از انجمن های مبارزه با فساد حمایت مالی می کند		
Y3	شرکت حسابرسی در کنگره های مبارزه با فساد و پولشویی حضور فعالی دارد.		

۵- بحث و نتیجه گیری

کننده و بازدارنده شناسایی شده و در نهایت تحلیل داده ها، الگوی مفهومی پژوهش با رویکرد گراندد تئوری به صورت شکل زیر ارائه می گردد.

بر اساس شاخص ها و مؤلفه های شناسایی شده الگوی مطلوب مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی (پدیده اصلی) و عوامل اثرگذار (شرایط علی) و هم چنین ساز و کارها، عوامل تسهیل

شکل ۷- الگوی نهایی پژوهش برگرفته از بخش کیفی و کمی

موسسه حسابرسی تجربه بیشتری در یک صنعت کسب کند، به دلیل ایجاد شهرت مثبت، علاقه بیشتری به ارائه خدمات حسابرسی با کیفیت برتر پیدا می کند. لذا تخصص حسابرسی می تواند این نوید را در راستای مسئولیت های اجتماعی موسسات حسابرسی به استفاده کنندگان از صورت های مالی بدهد که صورت های مالی حسابرسی شده توسط تیم حسابرسی متخصص انجام شده و کیفیت صورت های مالی تضمین شده می باشد، لذا اعتبار اطلاعات بالا می باشد.

اندازه شرکت مورد حسابرسی: به استناد مطالعاتی از قبیل کوین و کایا (۲۰۱۷) و ال اواهی و همکاران (۲۰۱۸) شرکت های بزرگ به دنبال موسسات حسابرسی با کیفیت تر و متخصص تر می باشند تا صورت های مالی شان با اعتبار بیشتری در نزد استفاده کنندگان از صورت های مالی پذیرفته شود، لذا با توجه به اینکه خروجی کار حسابرسی موسسات حسابرسی بزرگ قطعا و با نسبت بالایی کیفیت بالاتری ارائه می دهد، لذا هرچه شرکت های مورد حسابرسی بزرگتر باشند، صورت های مالی حسابرسی شده آنان نیز به واسطه استفاده از موسسات حسابرسی با کیفیت تر، کیفیت بالاتری دارد.

حق الزحمه حسابرسی: میزان حق الزحمه پرداختی به حسابرسی می تواند بر کیفیت کار حسابرسی اثر بگذارد، هرچه حق الزحمه بیشتری برای حسابرسی در نظر گرفته شود، تلاش وی نیز بیشتر می شود و کیفیت کار را بالا می برد. حق الزحمه های بالاتر پرداخت شده به حسابرسان، از لحاظ اقتصادی آنها را به مشتریان خود وابسته می سازد و چون نمی خواهند منافع خود را در شرکت های مورد حسابرسی از دست بدهند، فعالیت خود را با کیفیت بیشتری انجام می دهند.

بودجه زمانی حسابرسی: حسابرسان باید تلاش کنند که حسابرسی را در زمان تعیین شده و بودجه مشخص به اتمام برسانند، لذا این امر یعنی محدودیت زمانی موجب می شود که برخی جنبه های بررسی، نادیده گرفته شده و یا با دقت کمتر مورد بررسی قرار گیرد. بنابراین آنچه که اهمیت دارد، این است که محدودیت زمانی نمی تواند عامل موثری در جهت بهبود عمل شرکت به مسئولیت های اجتماعی باشد و باعث می شود که صورت های مالی کم کیفیتی را ارائه نماید که در نهایت طی سنوات متعدد اعتماد عمومی را از بین می برد.

بعد پدیده های محوری دارای شش مؤلفه می باشد که در ادامه به تشریح هر یک از آن ها می پردازیم.

اعتماد: وجود اعتماد بین موسسه حسابرسی و شرکت صاحبکار و همچنین بین استفاده کنندگان صورت های مالی و

ابعاد موثر بر مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی در چهار دسته کلی جای می گیرند که عبارتند بعد شرایط علی با مؤلفه های اندازه موسسه حسابرسی، کیفیت حسابرسی، تخصص حسابرسی، اندازه شرکت مورد حسابرسی، حق الزحمه حسابرسی و بودجه زمانی، بعد پدیده محوری که شامل مؤلفه های اعتماد، فنی و مقایسه پذیری، میل به سرمایه گذاری، قانون مداری و اخلاق کسب و کار، بعد شرایط زمینه ای با مؤلفه های کنترل داخلی، افشاء داوطلبانه صورت های مالی و شفافیت صورت های مالی و چهارمین بعد نیز بعد شرایط مداخله گر می باشد که شامل مؤلفه های ویژگی های شخصیتی مدیرعامل، محافظه کاری حسابرسی و ملاحظات سیاسی. از سوی دیگر عوامل اثرپذیر از مسئولیت اجتماعی شامل پیامدهایی از قبیل توسعه مالی، اعتبار اطلاعات، کیفیت اطلاعات، اعتماد و مشارکت اجتماعی و فساد می باشند. در ادامه به شرح و تفسیر هر یک از ابعاد و مؤلفه های معرفی شده می پردازیم.

همانطور که قبلا ذکر شد، بعد شرایط علی شامل ۶ مؤلفه به شرح زیر می باشد:

اندازه موسسه حسابرسی: موسسات حسابرسی بزرگتر حسن شهرت بالایی دارند و این حسن شهرت اعتبار حسابرسان را بالا می برد و اعتبار حسابرسان اطلاعاتی را از توانایی نظارت حسابرسان و از این رو توانایی حسابرسان برای تاثیر گذاردن بر کیفیت اطلاعات بدست می دهد که در نتیجه در راستای مسئولیت عمل به مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی، می توان نتیجه گرفت که اندازه بزرگتر موسسات حسابرسی می تواند این یقین را به وجود آورد که چنین موسساتی توانایی بیشتری در عمل به مسئولیت های اجتماعی شان دارند.

کیفیت حسابرسی: انجام حسابرسی با کیفیت بالاتر می تواند باعث افزایش سطح اعتماد عمومی و ایجاد اعتماد به نفس ذی نفعان و سرمایه گذاران در تصمیم گیری های خود و همچنین ایجاد اعتماد به نفس در یکپارچگی صورت های مالی صادر شده توسط شرکت ها را به همراه دارد که یکی از پیامدهای التزام موسسات حسابرسی به مسئولیت اجتماعی می باشد.

تخصص حسابرسی: تحقیقات مختلف انجام شده در زمینه تخصص حسابرسی و کیفیت اطلاعات مالی که یکی از پیامدهای مسئولیت اجتماعی شرکت های حسابرسی می باشد مانند تحقیق آرونادا (۲۰۱۶) که معتقد است حسابرسانی که در صنعت مورد نظر تخصص دارند، به دلیل داشتن توانایی بیشتر در شناسایی و برخورد با مشکلات ویژه آن صنعت می توانند حسابرسی را با کیفیت بالاتری انجام دهند. به علاوه، هر قدر

موسسه حسابرسی می تواند، موسسه حسابرسی را در عمل به مسئولیت های اجتماعی خویش کمک نماید، بدین صورت که اگر اعتماد وجود داشته باشد، حاصل کار موسسه حسابرسی سندیت بیشتری برای قبول صورت های مالی در اذهان استفاده کنندگان از صورت های مالی می باشد.

فنی و مقایسه پذیری: ارائه گزارشات حسابرسی مبتنی بر استانداردهای موجود و همچنین ایجاد شکل یکسان برای گزارششان به منظور سهولت مقایسه گزارشات حسابرسی شرکت های مختلف می تواند بر مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی موثر و کمک شایانی به موسسات حسابرسی برای بهبود ارتباط با استفاده کنندگان از صورت های مالی باشد که بدین صورت قابلیت فهم و مقایسه صورت های مالی برای استفاده کنندگان افزایش می یابد.

میل به سرمایه گذاری: حسابرسان می توانند با ارائه گزارش های حسابرسی با کیفیت و ارائه معیاری برای اعتماد به صورت های مالی شرکت ها اعتماد و مشارکت اجتماعی را جلب نمایند، چرا که موجودیت شرکت ها به سرمایه گذاران و موجودیت موسسات حسابرسی به موجودیت شرکت ها می باشد، لذا موسسات حسابرسی برای تضمین حضور خود نیز بایستی میل به سرمایه گذاری را در بین احاد جامعه ایجاد نمایند.

قانون مداری: قانون مداری در بین موسسات حسابرسی و پرهیز از سفارش پذیری و تابع قوانین و استانداردهای حسابرسی بودن موجب می شود که اولاً فرآیند حسابرسی با سهولت، اعتماد و کیفیت بیشتری انجام شود و در ثانی خروجی حسابرسی در جامعه قانون مدار قابل اعتمادتر باشد، لذا قانون مداری یکی از پدیده های اصلی ای است که می تواند موجبات عمل به مسئولیت های اجتماعی موسسات حسابرسی را فراهم آورد.

اخلاق کسب و کار: اخلاق کسب و کار مجموعه ای از قوانین و دستورالعمل های حرفه ای یک کسب و کار و یا یک سازمان در یک حد عادلانه، قانونی و اخلاقی است. لذا در موسسات حسابرسی وجود اخلاق کاری الزامی است که در نهایت حسابرسان با در نظر داشتن نتایج نهایی کارشان، با وجدان کاری و نیت خالصانه به بررسی صورت های مالی و ارائه گزارش حسابرسی می پردازند. بنابراین، وجود اخلاق کاری در موسسات حسابرسی می تواند زمینه مناسبی برای عمل به مسئولیت های اجتماعی موسسات حسابرسی باشد.

بعد شرایط زمینه ای در مدل مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی دارای سه مولفه می باشد که در ادامه به تشریح آن ها می پردازیم.

کنترل های داخلی شرکت ها: وجود کنترل های داخلی در شرکت ها از قبیل حسابرسی داخلی، بازرسان مالی و ... می تواند

زمینه ساز یک حسابرسی کاملتر، جامع تر و با کیفیت تر باشد. موسسه حسابرسی پس از بررسی چگونگی کنترل داخلی می-تواند نسبت به گستردگی رسیدگی ها جهت اظهار نظر نسبت به گزارش های مالی تصمیم لازم را اتخاذ نماید. لذا موسسات حسابرسی می توانند با بهره گیری از این پتانسیل داخلی در شرکت ها، گام محکم تری در جهت عمل به مسئولیت های اجتماعی بردارند و با اعتماد بیشتر نسبت به حسابرسی انجام شده، کیفیت صورت های مالی رسیدگی شده را اعلام دارند.

افشاء داوطلبانه صورت های مالی: افشای اطلاعات داوطلبانه توسط شرکت ها می تواند به حسابرسان این نشانه را بدهد که شرکت چیزی برای پنهان کردن ندارد و هم اینکه بررسی صورت های مالی شرکت نمی تواند فرایندی پیچیده باشد، لذا سهولت کار موسسه حسابرسی افزایش می یابد. بدین جهت موسسه می تواند با اطمینان و سهولت بیشتری نتایج حسابرسی و کیفیت حسابرسی را برای استفاده کنندگان از صورت های مالی شرکت ها تضمین نموده و در جهت تحقق مسئولیت های اجتماعی موسسات حسابرسی موثر می باشد.

شفافیت صورت های مالی: بنا به اظهار وود و سنگستر (۲۰۰۸)، هنگامی که صورت های مالی معتبر، مقایسه پذیر، و قابل فهم باشند، می توان خیلی راحت اطلاعات آنها را دریافت کرد. بنابراین حسابرسان به عنوان نماینده جامعه مالی و استفاده کنندگان از صورت های مالی وظیفه دارند صورت های مالی شرکت ها را مطابق با استانداردهای مطرح شده بررسی و گزارشی جامع ارائه نمایند، لذا اگر صورت های مالی شرکت ها از شفافیت لازم برخوردار باشند، حسابرسی نیز با دقت بالاتری انجام خواهد شد و در نتیجه، در عمل به مسئولیت اجتماعی خویش موفق تر خواهند بود.

بعد شرایط مداخله گر به عنوان دیگر بعد مدل مسئولیت اجتماعی موسسه های حسابرسی، دارای سه مولفه می باشد که در ادامه به تشریح این مولفه ها می پردازیم.

ویژگی های شخصیتی مدیرعامل: در حوزه مدیریتی شرکت ها مدیران عامل تاثیرگذاری زیادی بر فرآیندهای مالی، شفافیت و تهیه صورت های مالی دارند، اگر مدیران عامل به دنبال ترغیب حسابرسان به ارائه گزارش های دلخواه باشند می توانند با ابزارهای گوناگون حسابرسان را تحت فشار قرار دهند و یا اگر مدیرعاملی به دنبال بهتر نشان دادن عملکرد خود در شرکت باشد، با دست کاری هایی که در صورت های مالی و جریان ورودی و خروجی مالی شرکت انجام می دهد، کیفیت صورت های مالی را زیر سوال می برد. لذا با توجه به مطالب فوق، جریان حسابرسی می تواند از روحیات اخلاقی و ویژگی های شخصیتی مدیر عامل شرکت مورد حسابرسی، تاثیر بپذیرد و تداخل ایجاد

کیفیت اطلاعات: صورتهای مالی حسابرسی نشده شرکت ها ممکن است صادقانه ولی بدون دقت تهیه شده باشد. اما وجود حسابرسی که کیفیت اطلاعات صورت های مالی را تایید نماید و به سرمایه گذار این اطمینان خاطر را بدهد که اطلاعات انعکاس یافته در صورت های مالی شرکت دارای کیفیت مناسب می باشند و قابلیت اتکا دارند، ضروری به نظر می رسد، لذا اگر حسابرسی به وظایف خود در سطح مسئولیت های اجتماعی موسسات حسابرسی به خوبی عمل نماید، آنگاه، یکی از پیامدهای عمل به مسئولیت های اجتماعی موسسات حسابرسی افزایش کیفیت اطلاعات صورت های مالی شرکت ها خواهد بود. اعتماد و مشارکت اجتماعی: از آنجا که یکی از وظایف حسابرسی، ایجاد اطمینان نسبت به صورتهای مالی است، بنابراین، یکی از پیامدهای حسابرسی با کیفیت و مسئولیت اجتماعی ای که به گردن موسسات حسابرسی می باشد، بحث افزایش اعتماد عمومی به صورت های مالی و تشویق اجتماع به سرمایه گذاری و اعتماد به سهام شرکت ها می باشد. حسابرسان به عنوان نماینده سنجش کیفیت صورت های مالی تلقی می شوند و این یکی از مسئولیت های اجتماعی برای موسسات حسابرسی می باشد که اعتماد و مشارکت اجتماعی را جلب نمایند.

فساد ستیزی: صاحب نظران بر این اعتقادند که در وضعیت کنونی اقتصاد جهان، به دلیل وابستگی بازارهای مالی به یکدیگر یک تخلف کوچک می تواند تبعات بزرگ اقتصادی به همراه داشته باشد. حسابرسی مالی باتوجه به نقشی که در افزایش شفافیت ایفا می کند نقش بسیار مهمی در کنترل فساد و جلوگیری از اشاعه آن دارد. بنابراین اگر موسسات حسابرسی به خوبی وظایف خود را انجام دهند، منجر می شود که فسادهای مالی کمتر شود و این عین این مطلب می باشد که موسسات حسابرسی به وظایف و مسئولیت های اجتماعی خود عمل نموده اند.

فهرست منابع

- * بزرگی، مسعود. (۱۳۹۶)، بررسی اثر افشای اطلاعات بر کیفیت اطلاعات منتشره شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه بورس اوراق بهادار، شماره ۱۰، ص ۲۴.
- * حساس یگانه، علی، برزگر، محمد، (۱۳۹۷)، ارائه ی مؤلفه ها و شاخص های بعد اجتماعی مسئولیت شرکت ها و وضعیت موجود آن در ایران، فصلنامه مطالعات حسابداری، (۱۹)، ۱.

نماید، بنابراین، این عامل یکی از عواملی است که می تواند، در کیفیت گزارش حسابرسی و مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی تاثیر گذار باشد.

نبود چارچوب مشخص محافظه کاری حسابداری: مدیران برای افزایش منافع شخصی خود در استفاده از معیارهای حسابداری که مبنای اطلاع رسانی برای سرمایه گذاران است، جانبدارانه عمل می کنند و در ارسال اطلاعات اختلال ایجاد می نمایند. بنابراین وجود محافظه کاری حسابداری موجب می شود فرایند حسابرسی با کیفیت بیشتری انجام شود و گزارش آن نیز قابلیت اتکای بیشتری داشته باشند، بنابراین موسسات حسابرسی در عمل به مسئولیت های اجتماعی خود در بستر وجود محافظه کاری حسابداری، موفق تر خواهند بود.

ملاحظات سیاسی: در شرکت هایی که از روابط سیاسی بالایی برخوردارند، همیشه این امکان وجود دارد که از وجهه شرکت برای خوب نشان دادن وضعیت و وجهه جناح سیاسی استفاده شود، لذا صورت های مالی این قبیل شرکت ها از کیفیت مناسبی برخوردار نخواهد بود. بنابراین موسسات حسابرسی نیز در حسابرسی چنین شرکت هایی با محدودیت هایی مواجه می شوند که در نهایت، کیفیت حسابرسی را تحت تاثیر قرار می دهد و موسسات حسابرسی نمی توانند به مسئولیت های اجتماعی خود در قبال بهره وران از صورت های مالی در خصوص چنین شرکت هایی عمل نمایند.

بعد پیامدها در مدل مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی دارای پنج بعد می باشد که در ادامه هر یک از این ابعاد را شرح می دهیم.

توسعه مالی: وجود موسسات حسابرسی و عمل به مسئولیت هایشان در قبال اجتماع باعث می شود که اعتماد به شرکت ها افزایش یابد و توسعه اقتصادی نیز بیش از پیش قابل دستیابی باشد. لذا یکی از پیامدهایی که مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی می تواند داشته باشد توسعه مالی در کشور می باشد، لذا، عمل به مسئولیت های اجتماعی موسسات حسابرسی در قبال اجتماع در نهایت منجر به توسعه مالی می شود.

اعتبار اطلاعات: دلیل اصلی وجود حرفه حسابرسی، وظیفه اعتبار دهی است. اعتبار، یعنی این که صورت های مالی می تواند باور شود، به عبارت دیگر، اشخاص خارج از شرکت مانند سهامداران، اعتبار دهندگان، دولت و سایر اشخاص ثالث علاقه مند، می تواند به آن اتکا کنند. لذا اعتبار دهی به صورت های مالی شرکت ها یکی از پیامدهای عمل به وظایف و مسئولیت اجتماعی موسسات حسابرسی به حساب می آید که از آن اثر می پذیرد.

- * Mohammadzade, m.(2014). Ownership Differences and Firm Income Smoothing Behavior. *Journal of Business Finance and Accounting*, 36, 21-39
- * Scherer, G.Palazzo,K. (2009), Implications of Accounting Research for the SEC's Consideration of International Accounting Standards for U.S. Securities Offerings. *Accounting Horizons*, Vol. 13, No. 3, pp. 259-280
- * Tang, Z., Tang, J. (2017), Stakeholder Corporate Social Responsibility Orientation Congruence, Entrepreneurial Orientation and Environmental Performance of Chinese Small and Medium-sized Enterprises. *British Journal of Management*. 0, 1-18.
- * Tilt, M.N. (2009), Disclosure interactions and the cost o equity capital: evidence from the Spanish continuous market, *Journa of Business Finance & Accounting*, Vol. 34, pp. 1371-1392.
- * ذیح منش، حسین، (۱۳۹۵). سرمایه فکری و مسئولیت اجتماعی در شرکت ها، بررسی های حسابداری و حسابرسی (۲۳)، ۱۴.
- * رحیمی، امیر، (۱۳۹۴)، "تأثیر درصد هیئت مدیره غیرموظف و مالکیت نهادی بر مسئولیت پذیری اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، فصل نامه بررسی های حسابداری و حسابرسی شماره ۵۳.
- * قلی پور، آرش، (۱۳۹۲): جامعه شناسی سازمان ها، رویکرد جامعه شناختی به سازمان و مدیریت، تهران، سمت.
- * محمدی، احمد و خوشبختی، وحید. (۱۳۹۴). تاثیر کیفیت حسابرسی بر محتوای اطلاعاتی سود. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد تبریز.
- * مران جوری، محمد و علی خانی، رضا. (۱۳۹۶). افشای مسئولیت های اجتماعی و راهبری شرکتی. پژوهش های حسابداری مالی. (۱۰)، ۴.
- * نظری، ابراهیم، علیخانی احمد، مرنجوری محمد امین، (۱۳۹۴)، نقش مسئولیت اجتماعی سازمان تاکمین اجتماعی در کاهش فاصله طبقاتی، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، (۱۰)، ۳.
- * نورسته، محمد؛ علیزاده (۱۳۹۰)، هموارسازی سود و رابطه ی آن با مالیات پرداختی شرکت های بورس، فصلنامه حسابداری ایران، ۱۰، (۸).
- * Chang, X ., S . Dasgupta, and G . Hilary, (2017), The effect of auditor quality on financing decisions . Forthcoming, *The Accounting Review* .
- * Dyck, A, Lins, K, Roth, L, Wagner, H, (2019), Do institutional investors drive corporate social responsibility? International evidence, *Journal of Financial Economics*, 131, 693-714.
- * Fumiharanon,S .Sloan ,R.Soliman ,M. Tuna , I .(2016) . " Evaluating the main combination of social responsibility in worker and work procedures" ,working paper university of Michigan business school , annarbor , p 45-68 .
- * Galvão, A, Mendes, L, Marques, C, Mascarenhas, C, (2019), Factors Influencing Students' Corporate Social Responsibility Orientation in Higher Education, *Journal of Cleaner Production* (2019), doi: 10.1016/j.jclepro.2019.01.059
- * Guo, M, He, L, Zhong, L, (2018), Business groups and corporate social responsibility: Evidence from China, *Emerging Markets Review*, 37, 83-97.
- * Holme, Richard; Watts, phil. (2018) . Corporate social responsibility: Making good business sense. World business Council for Sustainable Development.
- * Jamali, P.M., Mirshak, J. (2007), On the diversification, observability, and measurement of estimation risk,*The Journal of Financial and Quantitative Analysis*, Vol. 31, pp. 69-84.
- * Janin and Piot. (2018). "Audit Quality and Earnings Management in France", Working Paper .

Accounting Knowledge & Management Auditing

Vol. 11/ No. 42/ Summer 2022

Identifying the Indicators and Components of Social Responsibility in Audit Institutions Using the Grounded Theory Approach

Aliakbar Mohsenzadeh Ganji

PhD student in Accounting, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Fatemeh Sarraf

Assistant Professor of Accounting, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
(corresponding Author)

Roya Darabi

Associate Professor, Department of Accounting, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Abstract

The purpose of this research was to Identifying the Indicators and Components of Social Responsibility in Audit Institutions Using the Grounded Theory Approach. In this regard, the identification and explanation of the components and dimensions of audit firms social responsibility model was discussed. The research method is applied by purpose; qualitative, in terms of data type and it is also exploratory, in terms of time is cross-sectional and in terms of data collection is descriptive. The statistical population of the research Includes senior experts and auditors of top audit firms and auditors in the country who were selected by targeted sampling method and saturated principle of 30 people. data collection was performed using library method and semi-structured interview. The experts confirmed the validity of the interview, calculating its reliability by the reliability method between two validated and reliable encoders. It was revealed that the interview was present.. In this study MAXQDA software were used. The results showed that the model of social responsibility measurement in audit firms has five dimensions; causal conditions (audit firm size, audit quality, audit expertise, company size, audit fees and time budget), pivotal phenomena (trust, technical and comparability, Willingness to invest, jurisprudence and business ethics), contexts (internal controls, voluntary disclosure of financial statements, transparency of financial statements), intervening conditions (CEO personality traits, accounting conservatism, and political considerations) And the implications (financial development, information validity, information quality, trust and social participation, and corruption).

Keywords: Social Responsibility, Audit Institutions, Financial Development, Financial Information Accreditation, Corruption

